

# MAGYAR LÉLEK

HUNGARIA

Disztér 1-2.

BUDAPEST

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:  
**dr Paál Arpád**

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.  
Felelős igazgató: FOLLMANN GÉZA  
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárlás Elemér**

## Isten lelke az emberek fölött

Addig az érlelő nyárkezdet ünnepe volt a pünkösöd, míg Jézus föltámadása és mennybemenetele esztendejében, éppen ezen a pünkösödnapon, természetfölötti kiáradással jött a fény és a hőség. Tüzes nyelvek alakjában Jézus tanítványainak, az apostoloknak a homlokára szállott, felvilágosította és meggyújtotta elméjüket, hogy hirdetni tudják minden népnek az örök igazságot. Minden népnek a maga nyelvén. A Szentlélek jött el a földre, a föld népei közé. Azóta ennek a csodálatos alászállásnak az ünnepe lett a pünkösöd.

Egykor Bábelnél az emberek égiséért tornyot akartak építeni, hogy a maguk nagyrautó képességeikkel hivatkozzanak. Akkor ezt a hivatkozást az tette megszégyenítővé és sikertelenné, hogy az építő emberek nyelve megzavarodott, mindenki mást beszélt és nem értette meg egymást. Meghasonlottak a nagy értetlenség miatt és szétszaladtak egymástól. — Ennek a megfordított történet az első keresztény pünkösödkor. A Szentlélek tüzes nyelve az egyszerű sorsból kikerült apostolokat olyan szólásra képesítette, hogy sok-sok idegen nyelvű is mind a saját maga nyelvén hallotta beszélni őket. A nyelvzavar a Szentlélek megjelenésére a nyelvek összhangjává, s ez az összhang az Isten hirdetőjévé változott.

Régen a góg és az emberi felfuvalkodás értelmetlenség zavarába vitte a nyelveket. Most, amikor egyszerű halászok Krisztushite, s az ő alázatos bizalmuk kapott a Szentlélektől megerősítést, megszűnt körülöttük a nyelvek zavara és közös megértésre világosodott a különböző nyelvek sokasága. Az első keresztény pünkösödnél ez a tüzes nyelvű csodája nagy jelképező erejű megnyilatkozás és nagy tanítás minden időkre. Jelzi azt, hogy a Szentlélek áldása az egyszerű és alázatos lelkekre száll, s a gógöt és felfuvalkodottságot elkerüli. De jelzi a tüzes nyelvek csodája azt is, hogy a nyelvek minden különbözősége át is a nagy hit, az Istenben való nagy bizalom közös nagy megértést tud létrehozni.

Egyszerűség és hit. Ez az, amiből kiindul és amivé válik minden felvilágosodás. Egyszerűség és hit, ez az, amitől átmelegszik és Termékeny hevületűvé lesz minden meggyőződés. A Szentléleknek tüzes nyelvekben való alászállása is világosságot és meleget jelentett az emberiségnek: az árnyék és homály nélküli, egyszerű világosságot, s az alázatosan és

annál erősebben bizni tudó hit melegségét. Ezeket kell felfognunk és átéreznünk, ha a pünkösödöt igazán ünnepelni akarjuk.

Sokan vannak úgy, hogy a tömördek bonyolultság és szövevényesség elkápráztatja őket, s a tudás igazi lényegét abban látják, ha ez az elkápráztatás valakinek mestersége lehet, s szóban, írásban, egyéb alkotásban megjelenhetik. Mindenesetre a bonyolultságokon urrá lenni, azok mögé belelátni, az bizony igen nagy istenadomány és a tanultságoknak, tudásoknak nagy bizonyítéka. De az igazi tudás mégis az, mely egyszerű alkatelemeire tud bontani minden bonyolult és szövevényes jelenséget. Azért mondja a latin bölcsesség, hogy: „qui bene distinguit, bene docet”, vagyis: aki tisztán meg tudja különböztetni a dolgokat, az jól meg is tudja azokat magyarázni, tehát jól tanít. Ennél fogva a felvilágosítás útja, s ezen az uton magának a felvilágosodásnak a megszerzése az egyszerűségekkel való megkülönböztetés, az élet alapelemeibe való belelátni tudás. A tudomány is csak akkor hat felvilágosítóan, ha a természetes ész megismerő és megismertető fölfedezéseivel halad előre. Mindig az egyszerűségekből való kiindulás és az oda való visszatérés az, ami ezt a haladást adja.

Ezzel függ össze az az életparancs, hogy a kis dolgokat, az igénytelen méreteket ne vegyük semmiibe. Azok mind alkatrészei a nagyoknak, s azok nélkül nincs semmi igazi érvényesülés az életben. Porzemek összetétele a szikla és vízcsöppek milliárdnyi összetételéből áll a tenger is. A kis háztartások rendje és tisztasága adja az olyan közéletet, melyben rend és tisztaság van. A családok belső békéje adja az egyesek életkörének a tisztelétét, s ebből lesz a mások iránti nyugodt ítélő képesség, a szomszédok közötti megértés, ebből a társadalmi béke. Lám: a közéleti rend és a társadalmi béke a maga nagy méretei szerint bonyolult fogalomnak, sőt a problémák egész sokaságának tűnik föl, s végeredményben mégis milyen kis életjelenségekből, milyen halk egyszerűségekből ered.

Ez a kis dolgokra való visszavezetési tudás egyúttal mindennek a megbecsülésére szoktatja az érzést és a gondolkozást. De a magunk létében is az elhanyagolt kicsiségeknek visszaadja azok igazi jelentőségét, s minden külső lenézéssel szemben is a magunk helyes önbecsítését tudja megadni. A helyes önbecsítés nem ellenmondás az alázatossággal szemben, ha-

nem éppen azoknak az észrevevése, amiket csak alázatossággal tudunk értékékként meglátni magunkban. Ez az alázatosság nem a külső díszességekre és fényelgésekre törekszik, s nem a hazug dicséretekben bizik, hanem a tevés és tennitűdés olyan mértékében, mely fölünk telik ki, nem mástól vettük el, tehát lelkiismeretünket megnyugtatja.

Ez a megnyugvó lelkiismeret az igazi, a helyes önbecsítés. Ezzel meglátjuk, hogy kis erőnk is a viszonyok egymásra görbülései között fontosak, helyzetvivők, sőt helyzetdöntők tudnak lenni. Az ilyen tudat adja az elbizás nélküli önbizalmat. Ezzel éreznünk lehet, hogy nem kell elcsüggednünk, ha szegények, rangtalanok, szürke életűek, a napok vonszolásával gyötröttek és megpróbáltottak vagyunk. Azért mégis megtaláljuk naponkint a magunk kivezető útjait, s ez mind szellemi és testi erőnknek a folytonos sikerét jelenti. Csak nem vesszük észre, hogy milyen naponkinti diadal az, ha naponkint meg tudunk küzdeni a falat kenyérért.

Nézzük csak ilyen fölismeréssel a körülmenyeket, s a világ minden áramlását. Akkor jóleső rádöbbenéssel vehetjük észre, hogy a küzdő, az egyszerűségeiben egyedül álló, a névtelen kis életek naponkinti megívni tudása az, ami együttvéve a világ igazi haladását és fejlődését adja. Ez a haladás és fejlődés nem a technikai csodákban van, hanem a tömegek, a sokaságok, az egész emberiség nyugodt lelkiismeretében. A névtelen kis tettek és naponkinti élni tudások fölötti szelíd öntudatosságban. A föld kalásztermő napi érlelésében, s abban a földgömböt átkaroló odahajlásban, mellyel a névtelen emberiség naponkint el akarja végezni a kötelességét, hogy nyugodt legyen a lelke. Ennek a nyugodt lelkiségnek a folyton folyó kitartása, naponkinti újjáéledése, s ennek az egész emberiségben való összefüggése, — ez az igazi haladás.

Az Isten lelke az, mely ezt a haladást vezeti. A pünkösdi tüzes nyelvek is azért szállottak alá, hogy fényükkel meglássuk ezt az egyszerű, de legnagyobb élettörvényt.

**Paál Arpád**

# Szövetségi rendszer

Nemcsak időszerűtlen, hanem egyenesen külön dolognak tűnhetne manapság, ha az ember az „örök béke“-ről beszélne. A népek hatalmi érdekeinek és hajszás létkeresésének zür-zavaros bírkózása közepett minden másra lehet inkább gondolni, mint arra, hogy a világ az örök béke korszaka felé halad. A jó Saint-Pierre abbé, aki vagy kétszáz esztendővel ezelőtt, a XVIII. század elején elsőként dolgozta ki az „örök béke“ megteremtésére alkotott tervezetét, ha mostanában felébredne, valószínűleg szomorúan csóválná a fejét azon a látványon, amit a mai bomlott idegzetű Európa nyújt. Sem ő, sem a többi, hasonlókról álmódzó eszmetársai nem így képzelték a jövőt, amelyben a népek közötti ellentétek teljes kiegyenlítésének és az építő megértésnek eljövését remélték.

Szomorú, de mégis úgy látszik, hogy az ember hű akar maradni önmagához és csak lassú — igazában csigalassú — fejlődés útján kíván eljutni ama tökéletesebb életformák felé, amelyek kiküszöbölik a nemzetek életéből a háborút, mint a népek közötti igazságtétel szükséges és legfőbb eszközét.

Ezt a rövid elmefuttatást a napjainkban gyors egymásutánban egymást követő szövetségi és biztonsági szerződés-kötések hírei teszik időszerűvé. Csak éppen a hét elején írták alá Berlinben nagy ünnepiességgel a német-olasz véd- és dacsövetségi egyezményt s állítólag erre feleletként már készen áll az angol-orosz-francia hármasszövetség alapját megvető elvi megegyezés is. Mindkét szövetség határozottan és kimondottan katonai jellegű, tehát háborús célú vagy legalább is minden építgetés nélkül feltételezi a háborút.

A két szövetségi megállapodást több, nagyvonalakban hasonló célú megegyezés létrejötté vezette be, melyek során Anglia és Franciaország támadás esetére biztosítékokat nyújtott Lengyelország, Románia és Görögország függetlenségének megővéására. Ezek a biztosítéknyújtások is eleve feltételezik a háborút, sőt nagyon határozott formában fenyegetéseket is tartalmaznak azok felé, akik a behatósított országok ellen támadást kísérelnének meg.

Ilyenformán alakul ki lassankint a szövetségi fékrendszer, amely azt a célt szolgálja, hogy az egyes államok az ellenük irányuló támadási lehetőségeknek biztosító vagy véd- és dacsövetségi szerződésekkel emeljenek gátat. Az ilyen rendszer bizonyos ideig alkalmas is lehet arra, hogy a nemzetek közötti béke úgy-ahogy fennmaradjon. Végre megoldást azonban csak akkor jelentene, ha a létrejött állapot magával hozná a minden nemzetnek kijáró biztos megélhetési lehetőséget és jelentené egyben az államok közötti természetes egyensúly létezését is. A keleti kisebbségekkel való szövetekezés azonban nyilvánvalóvá tette, hogy a nyugati nagyhatalmakat nem az eszményi, önzetlen nagylelkűség vezeti a náluk gvegébb és töltük tekintélyes földrajzi távolságra fekvő országoknak tett ígéretnél, hanem az ok és cél egyszerre a rettegett és félelmetes ellenfelek: Németország és Olaszország sakkbantartása volt.

A politikai műszóval „bekerítési politiká“-nak nevezett diplomáciai tevékenység voltaképpen nem új dolog. Joseph Chamberlain, a mai angol miniszterelnök atyja szabadalmaztatta még annak idején ezt a diplomáciai módszert, melynek a századforduló tájékán már az volt a célja, hogy Németországot politikailag és gazdaságilag teljesen elszigetelje és nagyhatalmi kereteinek kiépítésében megakadályozza. Most ez a törekvés odamódosult, hogy nemcsak Németország, hanem a berlin-római tengely ellen is irányul. Hogy azonban mennyiben jogos vagy jogtalan ez a tevékenység,

azt majd a történelem fogja megmutatni, amikor már lemérhetőkké válnak azok a történések, melyek napjainkat oly izgalmasakká és túlfűtöttsékké teszik.

Van egy nagyon érdekes részlete Hitler Adolf „Mein Kampf“ című munkájának. Ebben a fejezetben a birodalmi vezér Németország világ-háború előtti szövetségi politikáját bírálja. Megállapítja, hogy ezen a téren annak idején a német császárság külpolitikája a lehető legtevésebb nyomokon haladt.

Nagy tévedés volt, — fejt ki Hitler többek között —, hogy Vilmos császár ragaszkodott az osztrák-magyar monarchiával való szövetséghez. Politikai tanácsadóinak látniuk kellett volna, hogy ez az államalakulat korhadóban és széthullóban van. Nem jelent tehát erőt a német császárságra, hanem ellenkezőleg súlyos teherként szövetségese számára. Ehelyett okosabbnak látta volna Hitler, ha a császári Németország már akkor szorosabbra vonta volna kapcsolatait Olaszországgal vagy pedig úgy csoportosítja erejét az örök rivális Franciaország ellen, hogy megnyeri Anglia vagy Oroszország barátságát. Ezek közül a lehetőségek közül akkor egyik sem sikerült, most pedig számolni kell az erőviszonyok jelentékeny eltolódásával. A mai Németország meg tudta szerezni magának az erejében megfiatalodott Olaszország feltétlen barátságát. Ausztria—Magyarország egykori területének legnagyobb része akár, mint a birodalomba bekebelezett vagy protektorátus alá vett terület, akár mint jóbarát Németország mellett áll. A tengely ezenkívül számíthat adott pillanatban Japán barátságára és egy egész sor kisebb állam segítségére vagy legalább is jóindulatú semlegességére.

A szövetségi fékrendszer tehát erősen közrejátszik a világhatalmi egyensúly mérlegének alakulásában. Az események azt mutatják, hogy az egyébként is baráti német és olasz birodalom szövetségi kapcsolatainak a lehetőségek határáig való kimélyítése nem volt felesleges dolog. Eppen így az orosz-angol-francia csoportosulásnak is megvan a maga értelme. Mindegyik előbbre viszi a nemzetközi helyzet tisztázását és véglegesebb állapotok kialakulását segíti elő.

Hitler a szövetségi rendszerekről való elmélkedésében gondolatmenetét azzal a végső következtetéssel zárja, hogy az országok közt semmiféle szövetségi szerződésnek értelme nincsen, ha az nem foglalja magában a háborús együttműködés kötelezettségét is. Ezért szerinte az államok közti

szövetségek középpontjába az elérendő hadicélokot kell helyezni.

Hitler a természetével együtt járó nyíltsággal, minden szépítgetés nélkül érzékelteti, hogy az államok szövetekezésének be nem vallott, de egyetlen összetartó célja magyarán kifejezve csak a zsákmány lehet. Ez a nyers és kemény megállapítás lerántja a leplet a diplomáciai fuvalázásokról. Igazolja, hogy a diplomácia staniolpapírja csak a lényeg elrejtésére és az igazság keserű labdaesának könnyebb lenyeletésére szolgál. De egyúttal azt is kimondja Hitler, hogy a történelem során mindig csak azok a szövetségek bizonyultak erőseknek és hatásosaknak, amelyek meghatározott hadicéllal és előre megállapított hadizsákmány fejében készültek.

Ha tisztán csak ebben a megvilágításban nézünk a mostani szövetezéseket, előre meg kellene borzadnunk azoktól a lehetőségektől, amelyek a népek közt most hamarjában kötött és még köten-dő szerződések következtében ránk várnak. Egszerre semmivé zsugorodnának azok az oly sokat hangoztatott szövegek, hogy még a katonai természetű nemzetközi megállapodások is tisztán védelmi célokat szolgálnak. Ez egyébként is kényszerű helyzete folytán csak Angliáról volna feltehető. A brit világbirodalomnak sok veszteni valója van s érthető, ha annak megvédelmezésére bárkivel is szövetezik. Anglia egy új háborúból semmit se nyerhet, de mérhetetlenül sokat veszíthet. Mégis felmerül az a jogos kérdés, melyik az erkölcsösebb állapot: az angol világbirodalomkolosszus minden áron való fenntartása vagy a világ javainak áldozatok árán való helyesebb felosztása?

Ennek a helyzetnek azonban nem kell feltétlenül háborúhoz vezetnie. Létezik egy másik kézenfekvőbb megoldás is: az egymással szembenálló felek közötti békés megegyezés, amely az ellentétek közös akarattal való kiegyenlítése után sokkal biztosabb alapú és tartósabb békét hozna létre, mint az esetleges fegyveres összecsapás. A szövetségi rendszernek fékező hatása ilyen kifejlődésben is megnyilvánulhat. Ha az államszövetségek folytán olyan egyensúlyi helyzet állna elő, amely mellett mindkét táborra egyaránt kétségessé válna a háborús győzelem lehetősége, a diplomácia újra gondolkozóba esne és rátérne a békés megegyezések útjára. A katonai szövetezéseket nem kell tehát feltétlenül a háborús rém jelentkezésének venni. Az átmeneti megoldások és kialakulások mai napjainkban éppen olyan vakmerőség háborúra spekulálni, mint nemtörődöm módon mindent a tartósabb béke lehetőségeire építeni.

Árva Árpád.

## Az éjszakából

Írta: Balla Borisz

Estefelé megfordítottam a székét az ablak felé, háttal annak az íróasztalnak, ahol kelle-mellen levelek és azokra írt kétszínű, ravasz válaszaim heverték meg a befejezetlen munkám, meg számlák és különböző meghívók és fényképek, amelyek régen elvesztették számomra értelmüket és bájukat. Ez az egyetlen ablak odameredt az alacsony mészkőhegyre, amely téli ködrétegekben állt és nem mozdult és háromnegyed részben elzárta a világot szemem elől. A kis ház mellől nőtt ablakom elé a hegyoldal. Most hallgatott. Nyáron s napvilágnál mozogni látszott a hegy és szakadatlanul önmagával foglalkozott: köveit görgette a napfényben, szelkeket fogadott bokrainak karjaiba, kivirágzott és esőben hempergett, megremeg-tette kis füvét, ha az esti óra föléje szállt. Most rémülten hallgatott. Rámmeredt barna, kopár és mozdulatlan teste. Ugy tetszett, bizonyosan szólni akar. Egy rövid titokról — gondoltam én, amit az élők úgy keresnek. Az ő öreg, holtteste tudja már, meszkőrétegeibe zárta évezredek előtt és elhagyott lelkeknek ilyenkor, ködben, éjszakában szeretné azt kinyögni...

S ez a hogy csupán egy vékony, szürke égsávot hagyott maga fölött, ott feketés ködök úsztak most, nyugat felé. Én reszkelni kezdtem az egyedüllétben...

Gyorsan a szoba túlsó sarkába ültem, a

kályhához. Az ajtaja nyitva volt, a tűz vörö-sen égett benne. Egy órával előbb az inas tele-rakta szénrel s ez a széntömög most fehéren izzott a lángban; néha halkán ropogott egyel-kettőt, szilárd tömbjei összeomlottak, egész vilá-gok pusztultak el ott bent. Bölcsebben cele-keznék akkor — gondoltam — ha egyszer mindennek hátat fordítanék... Silány útra kellett lépnem énnekem, ha minden újabb lé-pésemmel csak a régi útát tudom növeszteni és nem tudok elszakadni.

Igy gondolkoztam, elbámulva a tűzön. Közben figyeltem a kályhakürtön át a titokza-tos hangokat. Ezek csak fokozták az elhagya-tottságnak érzését. Van, aki nem ismeri ezt az éjszakát? A tökéletes egyedüllétet, amelyben már csak önmagunk lelke sóhajtozik, minden végtelen mélységekből, mintha akarná, hogy végre szembenézzünk ezzel az elhagyott lélek-vel és róla kelljen gondolkoznunk. Ki nem is-merné azt, amit elviselhetetlen magánynak bélyegeztek és irtózáttal kerülnek. S én végleg és örökre beléje szerettem volna merülni, meg-kövesedni, mint a hegy, eltűnni a ködben...

De ekkor dörömböltek. Késő órán bejött hozzám a hideg kerten át egy látogatóm: az, akit azelőtt oly szívesen vártam.

A fiatal nő halkán lihegett az ajtóban, le-vette kabátját és kalapját. Szó nélkül mellém ült le a földre és vékonyka, lágy karjával át-fogta nyakamat. Idegei állandóan égtek és ta-lán megérett most engem és megérezte a ve-szély óráját és eljött.



## A pápai nuncius székelői útja

Sepsiszentgyörgyről jelentik: Május 25-én, reggel hét órakor Sepsiszentgyörgyre érkezett Cassulo András pápai nuncius, útban Csik-somlyó felé. A nuncius megszakítva útját, meglátogatta a római katolikus templomot, ahol Szalai Mátyás dr esperes-plébános fogadta. A hatóságok részéről a pápai nunciust Jiteanu Eugen, a vármegyei prefektura kiküldötte, Craciun polgármester és dr Brădeanu Cornel fogadta. Szalai Mátyás dr üdvözlő és Cassulo pápai nuncius válaszbeszéde után a katolikus egyházi énekkar a nagyszámban egybegyűlt hívekkel együtt a pápai himnuszt énekelte.

Sepsiszentgyörgyről Árkos községbe utazott a pápai nuncius, ahol május 26-ig Szentkereszthy báró vendége volt s aztán tovább folytatta útját Csik-somlyó felé.

## Átalakul a török kormány

A jelenlegi külügyminiszter veszi át a kormány vezetését

Ankarából jelentik: Jólértesültek úgy tudják, hogy a török kormány rövidesen átalakul. Illetékes helyen megerősítik, hogy Saracoglu külügyminiszter átveszi a miniszterelnöki tisztséget, ha a jelenlegi miniszterelnök, akinek egészségi állapota nem kielégítő, lemond tisztségéről.

Újabb jelentés szerint a török igazságügyi miniszter, valamint a vám- és monopóliumügyi miniszter lemondott.

### Megegyezéshez vezettek a francia-török megbeszélések

Párizsból jelentik: Az „Ordre” értesülése szerint a francia-török megbeszélések megegyezéshez vezettek. Az egyezményt a jövő héten írják alá. A „Journal” szerint lehetséges, hogy Franciaország és Törökország között a jövő héten az angol-török egyezményhez hasonló megállapodás jön létre.

— Hát te kicsi szívem, így szoktál te itten üldögdélni? — sugdolózott. Azzal a lágyan gyujtató és tökéletes szerelemi dialektikával, amelyről kitapasztalta, mit lehet csinálni vele énbeldőlem... „Hát akkor üldögdéjünk együtt!” — folytatta és futólág megcsókolt és nagy önfeláldozással nézett velem együtt a tűzbe. Ott minden megváltozott. Sorjában minden, minden elégett... Egész világok égtek az éjszakában.

— Nézed? — kérdeztem az asszonytól.

— Mit?... — felelte ő, miközben félszékeldődni kezdett mellettem a földön. — Ó, igen, csodálatos ez a tűz itten — mondta gyorsan, utána ijedten pislogott.

— Valld be... úgy-e én már csak zavarlak... — szólt később, majd minden nagyobb átmenet nélkül sírni kezdett. És rámhajolt, két kezével hirtelen hátrafesztette az arcát. Fuldokló kis hangok közt csókolni kezdett s hínélő, nyugtalan testéhez szorított. A harisnyája nedves volt még. Ez így tartott hosszú percekig. — „Eláztam miattad, de én nem bánom!” — sírta és szavai mögött az a tűz lobogott, amely már sejtette a hamusorsót. — „En nem bánom, de te már csak szeretsz... itt ülsz egyedül és nézel... Mit nézel? En nem foglak elengedni. Kapaszkodjunk csak egymásba — mondotta szinte kiabálva — és ne törődjünk semmivel, csak azzal, édes szívem, ami van.

— Kevés örömem volt mindezeideig abban, ami van — feleltem. — Elhíhetnéd énnekem, anélkül is, hogy megértenél.

— Megint érzed a lelkedet?... — jött fel-

csattanva, rekedt hangon a félhomályon át. Egyik kezének öt ujját éreztem a vállamban.

De ezen az éjjelen szakítani tudtam vele, mivel erősebb voltam. Nem én, csupán a csendes, csendes éjszaka... Az asszony sápadtan emelkedett fel és úgy suhant ki — éjjel már elmúlt, — mintha csak a szelleme lett volna az, aki az előbb ide betért. Egyedül maradtam ismét; a vér dühét megállította valami, ami ebben az éjszakában hatalmával mellem állt.

Evfordulók idején, ha elfecérelt életem útjairól, egy messzi világ felé rimámkodom: valaki időnkint mellem áll. Az asszony ott a földön, a nyitott kályha előtt; napfényes órákról és az egyetlen örömről beszélt, belém kapaszkodott és a való világot emlegette, amelyet ki kell használnunk addig, ameddig a miénk. De én közben rémülten éreztem az éjszaka erejét; ezt a fenséges rémületet nem adhatom az egész való világért. Amíg a nő lihegve hadart és húzott, húzott csak vissza, maga felé. Én abban a kályhatűzben, hol sárgás és vöröses fények szakadoztak és sorjában minden, minden összeomlott, ebben a lidérces, irreális és gyorsan mulandó világban, titokzatos jeleket vettem észre és csak ezeket bámultam és nem tudtam az asszonyra hallgatni.

Amikor elment, felálltam. Az íróasztalhoz ülve, feljegyeztem ezt a történetet, amely az égő zsarátnokok világából felém szállt és a lélek nagy szorongatásáról szólt. Jóllehet nem is történet volt. Csak egy misztikus lehellet, amit az éjszaka küldött a világosság mécseséül. Az ő fiának, énnekem.



## Vigyázat!

Vannak utáztatok, amelyeket mint aspirint akarnak eladni, holott ezeket nem szabad aspirinnek nevezni. Orizkedjen ezektől! Kérjen mindig

**ASPIRIN**  
TABLETTÁT

csak a) Bayer «kereszttel»

## Vatikáni nyilatkozat a Szentszék békeközvetítéséről

Még folynak a tárgyalások Lengyelországnak és Törökországnak a hármasszövetséghez való csatlakozásáról

Párizsból jelentik: Itteni körökben megállapítják, hogy a megkötendő hármasszövetség nem vonatkozik a Távolkeletre. Lengyelország és Törökország bekapcsolására még folynak a tárgyalások. Romániát és a Balti-államokat nem vonják be az egyezménybe, mert ezek az államok meg akarják őrizni cselekvési szabadságukat. Velük kapcsolatban a hármasszövetség hatalmai azt tervezik, hogy újra figyelmeztetik őket arra a lehetőségre, hogy a Népszövetség alapokmányának 16-ik szakasza értelmében segítségüket kérhetnek a Népszövetség tagállamaitól.

Az *Intransigeant* szerint nincs szó arról, hogy akarataik ellenére rákényszerítsék a kis államokra a demokrata hatalmak védelmét.

Berlinből jelentik: Angol kormányköröknek az angol-francia bekerítési politikával kapcsolatos olyértelmű nyilatkozata, mely szerint az eddig vállalt és vállalandó kötelezettségek csak tényleges támadási cselekedetek esetén

lépnek életbe, a *Deutsche Diplomatisch-Politische Correspondenz* a következőket írja:

— Maga a támadás meghatározása ma úgy áll, hogy az az úgynevezett békefronthoz csatlakozó valamennyi ország számára valóságos bátorítást jelent, hogy tanusítsanak kihívó magatartást. Az az angol-lengyel egyezményből ismert határozat, hogy az egyik szerződő fél maga dönt arról, mit tart „életbevágó érdekei sérelmének”, tág teret ad az önkénynek. Az a felelőtlenség, mellyel Szovjet-Oroszországot minden erővel bevonni igyekeznek ebbe a politikába, mutatja, hogy milyen közveszélyesek ezek a törekvések. Azok a nehézségek, amelyeket Moszkva az Aland-szigetek hathatós biztonságának megteremtése elé gördít, világosan mutatják, hova irányulnak az igényeiben nyíltan támogatott Szovjet végső céljai. A jószándékra való hivatkozások ma csak azt a célt szolgálják, hogy vele alibit bizonyítsanak.

### Vorosilov az angol hadgyakorlatokon

Párizsból jelentik: Bonnet francia külügyminiszter pénteken délután átnyújtotta Surics szovjet-nagykövetnek az angol-francia-szovjet hármasszövetségre vonatkozó legújabb tervét. Valószínűnek tartják, hogy a szovjet kormány csak a pünkösdi ünnepek után válaszol a legújabb angol-francia tervre.

Itt említjük meg azt a figyelemreméltó londoni hírt, hogy Vorosilov, szovjet hadügyi népbiztos, — amennyiben a tervezett hármasszövetség létrejön, — részt fog venni a szeptemberi angol hadgyakorlatokon.

### „A Szentszék csak az erkölcsi elvek mellett tartott ki...”

Vatikánvárosból jelentik: Vatikáni körök, amelyek alaptalanoknak nyilvánították azt a hírt, hogy XII. Pius pápa a béke érdekében értekezletet akar összehívni — pénteken este a következőket jelentették ki:

— A Szentszék nem tett semmiféle kezdeményező lépést, de felhasználta a normális diplomáciai kapcsolatokat arra, hogy felhívja az érdekelt kormányokat, mérlegeljék békés szellemben a helyzetet. A Szentszék semmilyen módon nem avatkozott be a vitás kérdések elintézésébe. A Vatikán csak az erkölcsi elvek mellett tartott ki, amelyek parancsoló módon írják elő, hogy a háborút minden rendelkezésre álló eszközzel el kell kerülni.

Albert István riportja:

# A székely hithűség emlékezetére szentelt csíksomlyói pünkösdi búcsú

Csíkszereda, május hó.

A gyöngyvirág- és orgonáillatos tiszta tavaszi napsugár szárnyán minden piros pünkösdi táján, lelkeket megmozgató, magávalsodró ünnepi hangulat költözik az erős hitű katolikus székelyek szívébe. A pünkösdi Lélek tűzfénye gyújt apró lángokat bennük. Formálja, ösztönzi, újí, hajítja őket, hogy ősi történelmi hagyományok jövőtalakító, megbecsült erejével újra és újra zárandokoljanak el az egyedüli eleven, élő erőforráshoz: a csíksomlyói Csodatévő Szűz Máriához. A katolikus székelyek, napjaink eme nagy bizonytalanságai, kilátástalanságai és kétségei között, világnézetek, elvek hadakozásaiban, egyetlen pillanatra sem tévováltak. Népi valóságukban gyökerező rendíthetetlen hitükkel, ködös hajnalokon, sötét csábitások lélekrabló útvesztőiben, ézengéses éjszakai viharok idején: mindig megtalálták a csíksomlyói kegytemplom főoltárán világító toronyként tündöklő „Székely Boldogasszony”-t, egyedüli mentővárukat.

Lengő, lobogó egyházi zászlók alatt, dadalmasan szárnyaló zsolozsmákkal ajkukon, elhozták hozzá minden időben, kevés és ritka örömeiket, tengerek bánatukat, jövőtlenségüket, őrlő, marcangoló gondjaikat, betegségeiket, szenvedésüket, testi és lelki megaláztatásukat és azokat hódolatteljes bizalommal rakták le a Szent Szűz lábai elé és könnyes szemekkel, sóhajos, bizó reménykedéssel kérték segítségét...

És a piros virágerdő között, csodára emlékeztető köis ezüslérmek környezetében, fényárban tündöklő, szelíd mosolyú Szent Szűz mindenkit meghallgatott: erőt, kitartást, türelmet, szeretet, megbecsülést, megbocsátást csepegtett a lelkebe további egy esztendő küzdelmes útjára... Mint egykor, ezélt háromszázhetvenkét évvel is: milyen földöntúli erőt, lendületet öntött a marhonyi székely nép lelkébe, hogy szent hite védelmére fegyvert fogva, csodával határos módon győzni tudott többszörös túlerőben lévő rendes sorkatonasággal szemben...

## A székely hithűség évszázados emlékezte

Hadd szólaltassuk meg a mai új székely nemzedék okulására az ősi krónikáiról, a székely nép közel négyszázéves piros pünkösdi csodálatos harci győzelméről! Idegezze be magába! Vértelje fel vele magát a nehéz és hovatovább mindig erősebb kísértések óráiban, hogy ne legyen méltatlan vitéz őseihöz, hanem a Székelyföld összetartó ereje, az ősi hagyományok

A lelkiélet alakításának mindenki számára aktuális problémáját dolgozta fel:  
P. Wimmer Anzelm O. S. M.

## Az élet teljessége

című könyvében. A könyv a modern, intelligens embernek íródott; neki mutatja be az élet célját, a lelki tökéletesedésnek szépségeit, általában a vallásosság boldogító voltát. Okai meggyőzőek, stílusa választékos.

Ára kartonkötésben 80 lef.

és történelmi mult megbecsülése alapján hithű, fajához és nemzetéhez ragaszkodó tagrésze a székely közösségnek.

— „1567-ben — olvassuk Cserei Farkas udvari konziliárius „Geografia Mariana Regni Hungariae” című munkájából — Pünkösdi szombatján, Blandrata György indítványából az ifjú János király (Zápolya János Zsigmond) az 1566-ban, Szent András napja táján hozott azon

## Pünkösdkor minden út Csíksomlyóra vezet

Azóta a Hargitán, a Grécesen át, a Nyergesletén, Alvéken keresztül, Moldovából jönnek, egyre jönnek Pünkösdkor a keresztaljak. Sokan már Pünkösdi előtt egy héttel elindulnak. Színes szöttek népviseletükben, fegyelmezett sorokban, ajkukon Mária-énekekkel jönnek egyre jönnek a kibontott, piros szalaggal átkötött hajjú székely leányok, főkötős asszonyok, fehérharisnyás ifjak, legények, férfiak. Mindenikük kezében csilingelő gyöngyvirág, lila és fehér orgona, nárcisz, tulipán-csokor a Mária-szobor díszítésére... Néhány napra otthagyják kicsiny, muskálly-mosolyú székely házaikat... Mint színpompás mozgó eleven futószőnyeg kigyózik a menet az országútak por-pátás szürke-

végzés kövélkeztében, hogy Erdélyben a vallás dolgában mindennek az unitárius Blandratától függjenek papjaikkal együtt, az ellenszegülők pedig, mint hitellenek bűnhődjenek, melynek a csíki székelyek engedelmeskedni nem akartak, hasztalan kerülgeté őket János király hol ígéretekkel, hol fenyegetésekkel, — sok fegyveres népet bocsáta a csíkiakra. Vala többi között Aljaluban egy buzgó megyés pap, István nevű, ez felbízta az állhatatosságra a népet, elszádnák vagyonaikat, életüket hitek oltalmára... Fejérnépeket, gyermekeket, öregeket Somlyón, a Klastromban hagyván, a fegyverfogható férfiak a Tolvajostetőn, szembeszálltak a királyi hadakkal, azoknak jórészt a csíkiak levágták, úgy, hogy a többiek megfutamodván, elvesztették a csatát... Az otthonmaradottak zászlókkal, lobogókkal elejébe mentek a győzteseknek, akikkel együtt egyházi énekekkel vonultak be a templomba és adtak hálát a győzelemért a jó Istennek. Most is egyben gyűlnek minden esztendőben azon a napon nemcsak Csíkból, Gyergyóból, Kászomból, Udvarhely-székből, hanem máshonnan is, még Moldovából is...”

Ez a székely hithűség évszázados emlékezetére szentelt csíksomlyói pünkösdi búcsú története.

ségében, szelíd hegyek, lankás mezők árnyékában, csillogó vizek, bérci csobogó patakok fölött s amerre hullámzó vadvirágos rétként elhúz a színes körmenet: telehinti az utat, az erdőt, a rétet imádsággal, dallal és az aranyporzójú, kékeslila harangvirágok némán csillognak feléje... De megszólalnak az útszéli templomok és kápolnák harangjai is...

A sok-sok keresztalját Csíksomlyón harangzúgás között, diadalkapu alatt fogadják a ferences atyák. Megnövekedett dréként hömpölyög a 30–40 ezer ember az utcákon, tereken, a szent hegyen... Szakadatlanul zeng az ének ezer és ezer torokból, ütemes „Szent Antal” taktust vernek ki a csengők szapora dobpergés között...

## A pünkösdi-szombati nagy körmenet

Szombaton délután 3 órakor aztán megindul a nagy körmenet a Kisomlyó hegyére. A lézeres tömeget egyszerű szerzetesek, karinges papok rendezik, vezetik. Önidatós komolyságot, katonás fegyelmet tanúsítanak a székelyek. Nem kell ide semmiféle karhatalom. Legelől haladnak a gyergyóalfalviak. István pap után érdemelték ki az elsőséget. Bizony az elsőbbséget régebben még vér is folyt. Annyira versenyeztek a székelyek, ha virtuosus vetélkedéssel is, a Mária-tiszteletben! Órákon át kigyózik a festői körmenet és csakhamar színes korszorúként öleli át a hegyet, melynek libafiókázöld, fehérörzsű nyírfái csodálatosan szép hátteret kölcsönöznek a felvonulásnak...

A körmenet közepén haladnak a csíkszeredai katolikus főgimnázium tantrai és növendékei. Kötélkoronai húzva védik a világoskék mentéjű, fákllyás „facigerek”-től körülvevett karinges paptanárt és kíséretét. Itt viszi a leg-erősebb diák a mentegy harminc kg. súlyú, az összetartást és erőt jelképező ősi „labarum”-ot, miközben a hófehér selyem lobogó alatt haladó ifjak ajakán tiszta, üde hangon szárnyal ég felé az ének:

— „Egészen szép vagy Mária!...”

A kegytemplom harangjai szakadatlan zúgnak. Biztatják, serkentik a zárandokokat, akik a forró napsütésben járadságot nem ismerve, átszellemült arccal éneklük:

— „Szép liliomszál, Szűzek virága, könnyörögj érettünk...”

Amikor a körmenet leérkezik a hegyről, a templomba bejutott szerencsés háromezer hívő részére bent, a többiek a templom előtt, a hegyen, a Szent Antal kápolnánál, szentbeszédet mondanak erre az alkalomra felkért kitanú szónokok. Közben szakadatlanul folyik a gyónatás. A ferences-atyáknak percnyi pihenőjük nincs.

Aztán lassan leszáll az alkony... A ke-

resztaljak szállásaikra vonulnak. Ott is zeng azonban az ének, fohászkodik az imádság még éjszaka is.

A hegyek felől későbbben felzúzó hold békés, meglegedett arccal küldi hideg sugarait a csendesülő csíksomlyói nagy lélektáborra. Béke, megnyugvás kegyelmével töltötte meg a Pünkösdi Lélek a Hargita aljában másfél ezer év óta élő megkínzott, sokat szenvedett székely nép lelkét...

Másnap aztán újabb körmenet után hazaindulnak a hitben, reményben megerősödött keresztaljak... Mint elhagyott csigaházban a tenger mormolása: zúg, zeng tovább a csíksomlyói búcsú emléke, hangulata, kegyelemteljes munkája a szívekben... A hely szelleméből vigasztalást, erőt, kitartást merített további küzdelmére a székely nép ismét egy évre, jövő pünkösdi búcsúig...

## Beaudenom-Gerely:

## Elmélkedések az Evangéliumról

A híres francia aszkétikus írónak elmélkedési sorozatából 3 kötet jelent meg eddig:

I. kötet: Az adventi és karácsonyi időről szól.

II. kötet: Jézus apostoli életéről ír.

III. kötet: Az Ur imáját, hegyibeszédét, Jézus apostoli szellemét, stb. dolgozza fel.

Egy-egy kötet ára kartonkötésben 200 lef.

\* A létért való küzdelemben gyakran hathatós segítségére van a dolgozó egyénnek egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggel éhgyomorrra bevéve azért, mert ez gyorsan szabályozza a szellemi és testi munkaképességre oly igen fontos bélműködést és anyagcserét. Kérdezze meg orvosát.

## Élénk szovjetmozgolódás a Távol-Keleten

Londonból jelentik: A londoni japán nagykövetséghez közelálló körök olyan hírt terjesztenek, hogy a Szovjet-részéről gyanus mozgolódás észlelhető a Távolkeleten. Az angol-francia-orosz szövetségi szerződés küszöbön álló megkötése — mondják londoni japán körökben, — úgy látszik: elég fedezetet nyújt Moszkvának Európában és a Szovjet-országokban. Néhány hét óra mind nagyobb arányban folynak a szovjet hadianyag-szállítások a Hszinkiang—lancsai útvonalon. Lancsauban a vörös légi flotta legerősebb alakulata állomásozik. Japán körök valószínűnek tartják, hogy az európai helyzet tisztázása után Anglia is fokozni fogja távolkeleti tevékenységét Franciaországgal és Amerikával egyetértésben.

Párizsból jelentik: A *Matin* jelentése szerint a római és berlini japán nagykövetek az eseményekre való tekintettel felajánlották lemondásukat, Tokio azonban a lemondást nem fogadta el.

## Rejtélyes emberrablás Párizsban

Párizsból jelentik: Rejtélyes háttérű emberrablás történt Párizsban, melynek szenvedő hőse Roger Petit, ismert francia újságíró és színdarabíró. Petit a postaügyi minisztériumból jött ki, amikor hirtelen három ismeretlen férfi megragadta és a minisztérium épülete előtt álló gépkocsiba hurcolta. A gépkocsi ezután teljes sebességgel elrobogott. Az újságíró tiltakozó kérdézőközlésére, hogy mit akarnak vele, mindössze annyit válaszoltak, hogy a „Nagyfőnökhöz viszik”. Már a Bois de Boulogneban robogott a gépkocsi, amikor valami hirtelen támadt akadály megállásra kényszerítette. Míg az emberrablók egymással tanakodtak a megállás okát illetően, az újságíró kiugrott a gépkocsiból és futásnak eredt. A banditák utána lőttek és három golyó is találta, szerencséjére azonban csak könnyebben sebesült meg. A különös kaland szenvedő hőst kórházba szállították, a rendőrség pedig megindította a széleskörű nyomozást az emberrablók kézrekerítésére.

## Arvizveszedelem a Bánságban

Temesvár. Saját tud. Az utóbbi napok tartós esőzései folytán a Bánságban többfelé árvízveszedelem lépett fel. A hatámas felhőszakadás után Ferencfalván gyülemlett össze a nagytömegű víz s a közeli Resicán kétízben is volt árvíz-riadalom. A ferencfalvi völgyzáró gáton a víz túlesapott s a gát harmincméteres betonfalán huszonegy centiméterrel felülemelkedett. Az esőzés még mindig tart. Resicáról a tüzoltóság és munkásosztályok vonultak ki a veszélyeztetett helyre, ezenkívül katonai osztagokat is készenléthe helyeztek. A veszély legközelebről a Resicánál mélyebben fekvő községet fenyegeti.

Csütörtökön megszakadt a Resica és Oravica között a vasúti összeköttetés. Kákovánál a felgyülemlett víz hat kilométernyi hosszúságban elöntötte a vasúti pályát. Pénteken délelőtt sikerült a forgalmat újra helyreállítani.

A Berzava-patak vize Resica környékén eléri a két métert.

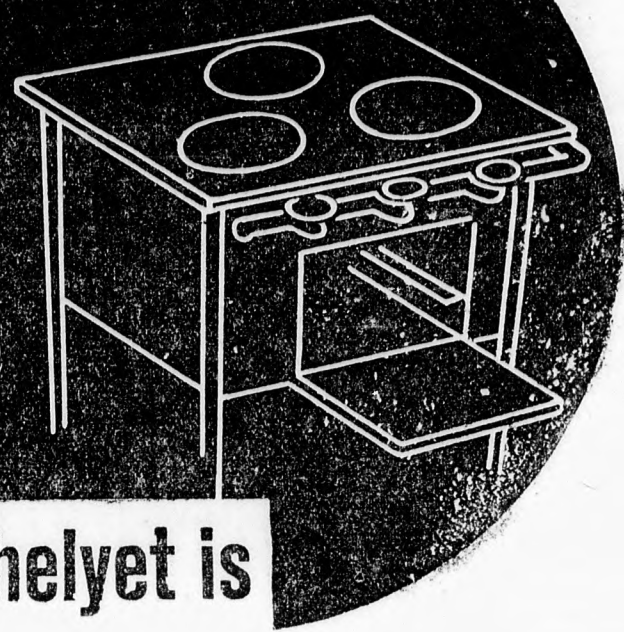
Lugoson a vasúti híd s az úgynevezett spanyolmalom táján a Temes vize többhelyen kilépett medréből. Néhol tágas mezők állnak víz alatt. Lugoson attól félnek, hogy az esőzés tovább tart, akkor az áradás a város külső negyedét elönti.

A temesmegyei Képed községből is sürgős segítséget és intézkedéseket kértek a növekvő árvízveszedelem elhárítására.



# VIM

mindent tisztít



takaréktűzhelyet is

## „Danzig számára fontosabb kezesség Hitler ígérete, mint a lengyeleknek tett angol ígéret”

A danzigi németek lapja a népszövetségi főbiztos megbízásáról

Danzigból jelentik: A *Danziger Vorposten* vezércikkében foglalkozik *Buckhardt* tanár, danzigi népszövetségi főbiztos Danzigba küldésével. Megállapítja a lap, hogy a főbiztosnak az a megbízása: közvetítsen Danzig és Lengyelország között.

— *Buckhardt* jól tenné, — írja a továbbiakban, — ha nem vállalná ezt a küldetést, mert csak felesleges kudarnak tenné ki magát. Danzig és

Németország visszautasít minden népszövetségi támogatást és nem ajánlja, hogy Danzig esetében is megismételjék a *Runciman*-féle kísérletet. *Hitler* vezér és kancellár kijelentette, teljesíti Danzig lakosságának kívánságát, hogy vissza akar térni Németországhoz. Ez az ígéret sokkal fontosabb garancia a danzigiak számára, mint a lengyeleknek tett angol ígéret, mely Danzig külön államiságának változatlan fenntartására vonatkozik.

## Május 31-én túl nem hosszabbítják meg az ingatlan könyvek benyújtásának határidejét

Nagyvárad. Saját tud. A belügyminisztériumtól távirati rendelkezés érkezett a nagyvárad: rendőrköveszturára, amely ismételtlen közli, hogy az ingatlankönyvek benyújtási határidejét május 31-én este nyolc óráig hosszabbították meg s ez időpont után újabb meghosszabbítás nem várható. Az ingatlankönyvek átvételét végző hivatal e miniszteri rendelet szerint minden hétköznap reggel nyolc órától, este nyolc óráig megszakitás nélkül, váltott tisztviselőkkel működik, ünnepponkon pedig déli egy óráig. Az ingatlankönyveket úgy veszik át, ahogy azokat a tulajdonosok kiállították, felülvizsgálásuk az átvételi munkálatok befejezése után fog megtörténni.

*Clonja* Eugen dr rendőrkövesztor a következőket írta e rendelet ismertetéséhez:

— Ismételtlen hangsúlyozom, hogy a benyújtásra május 31-én este nyolc óra az utolsó határidő. Senki se várja azt, hogy e határidőn túl ingatlankönyveket átvehetek, mert a miniszteri rendelet értelmében május 31-én este nyolc órakor jegyzőkönyvet kell felvennem az átvételi műveletek befejezéséről, amely jegyzőkönyvbe be kell vezetnem az utolsó ingatlankönyv-átvételi iktatói számát. A később jelentkezők ingatlankönyveit tehát

nem vehetem át kihágási jegyzőkönyv felvétele nélkül, ami súlyos bírságot von maga után. Senki se higgye, hogy e büntetéstől szabadulhat, mert minden nagyvárad házról pontos nyilvántartásom van, úgyhogy a benyújtási határidő letelte után egy óra alatt meg tudom állapítani, kik maradtak el. Ezt azért szükséges hangsúlyoznom, mert a jelek szerint a háztulajdonosok még mindig nem veszik komolyan az ügyet s eddig a váradi háztulajdonosoknak fele se nyújtotta be ingatlankönyvét. A háztulajdonosok, — folytatta a rendőrkövesztor, — azzal a panasszal fordultak hozzám, hogy lakóik nem hajlandók személyi adataikat illetve igazoló irataikat rendelkezésükre bocsájtani, hogy azok alapján a 2. számú törzslapot kiállíthassák. Figyelmeztetem a lakókat, hogy a törvény kötelezi őket erre, s amennyiben vonakodnának, a benyújtási határidő eltelte előtt nem tudom ugyan kényszeríteni őket, de a határidő elteltével haladéktalanul megindítom ellenük a kihágási eljárást.

*Clonja* rendőrkövesztor megemlítette még, hogy azokat, akik ingatlankönyveiket hibásan állították ki, az igazoló eljárás során egyénekenként fogják behívni a hibák kiigazítására.

POLYÁK ISTVÁN:

# Egy betegség, amelyről beszélni kell

Róma, május hó.

Schütz Antal egyik könyvében olvastam a következő kis epizódot: Német fejedelmek versengtek egyszer azon, hogy ki a leggazdagabb közöttük. Az egyik bányút emlegette, meg az erdőit, a másik borát, bűzjátát, a harmadik népe fegyveres erejét. A württembergi gróf — Eberhardt im Bart — megvallotta, hogy mindezekkel az ő országa nem dicskedhetik, de egy kincse neki is van: bármely alattvalójának ülőbe nyugodtan hajthatja le a fejét. A fejedelmek erre egyhangulag fölkiáltottak: Graf im Bart, te vagy a leggazdagabb közöttünk.

Ha a krónikás egyszer majd hű képet akar festeni zaklatott, vajdó korunkról, nem felejtheti ki abból egyik jellegzetesebb vonását, a titkosrendőrök szerepét. Akiiket a végzet magasra, kormánykerék és iránytű mellé állított, akár a legszentebb helyre is, azoknak árnyéka, szükséges velejárója lett az élő emberekből font páncélgyűrű, a titkosrendőrök testőrsége. Mondottam, a legszentebb helyen is. XII. Pius pápát bíboros korában mindennap lehetett látni három óra után, amint a Vatikánból elindult másfélórás sétájára fel a Pincióra. Látszólag teljesen egyedül. De a gyakorlott szem azonnal észrevette azt a néhány előtte és utána 15—20 méterre, gyanútlan közömbösséggel bandukoló urat, akik a pápa államtitkárára vigyáztak. Ki ellen, mi ellen? Azt sohasem lehet tudni. Annyi exaltált, egysúlytalan, megkötőagosodott, megszedített ember sohasem szaladgált szabadon az utcákon, mint ma. És ugyan ki állhat meg ezek előtt? Kit védne meg tőlük a személyes feddhetetlenség, akár az életszentség is, vagy a képviselt ügy szentsége és tisztasága? Első látásra megzavar az ilyen látvány: pápai bíboros államtitkár, akit titkosrendőrök őriznek sétáján. De azután hozzá szokunk és belenyugszunk. Beteg kor beteges tünete.

Barátom, ne irigyeld a nagy embert, a kiválóságot. Ne irigyeld a titkosrendőrök védőgyűrűjét. Fáradt, túlesigáztott idegzetű úgy sem sokáig bírná az ilyen dicsőséget. Látod, ha valaki mégis kénytelen sorsának, elhivatottságának súlyát vállain hordani, hiszed-e, hogy felmérhetetlenül nagyobb az áldozat, mint a külső ragyogás?

Azok, akik élen állanak mindenki szeme előtt, csak ritkán jelennek meg a nagy tömegben. Amit ilyenkor mondanak, tesznek, azt a rádió hullámai és millió újság röpi szét a nagy világba. Van újjongás, ünneplés, szónoklatok és csinadratta; van törhetetlen hűség és ragaszkodás kifejezése. Van fogadás és fogadalmotétel. Ezt mind megtudjuk a napi krónikákból. De a titkosrendőrökről hallgatunk. Pedig ott voltak. Vigyáztak. Szemük nem kerülte el a legkisebb gyanús mozdulatot sem. Vigyáztak mindenre és mindenkire. Tulajdonképpen ők a nap hősei. Miért nem említjük meg hát az ünnepekkor krónikáiban, hogy a titkosrendőrök ércgyűrűje hűségesen, becsületesen teljesítette kötelességét? Miért csak akkor kerülnek előtérbe, amikor egy-egy félőrült mégis kijátssza éberségüket? Amikor számadásról, felelősségről van szó?

Valljuk meg az igazat. Szégyeljük mi azt, hogy titkosrendőröknek kell vigyázni vezetőinkre, nagy embereinkre. Azért nem írjuk ki az újságokba, azért nem konferáljuk be a rádió mikrofonjában. Tudjuk ám mi azt, hogy mi lenne a szép, az illő, az őszintén boldogító tudat. Ha igaz lenne, amit állandóan hangoztatunk. Hogy ez, meg ez a nagy

férfiú, magas vendég őszinte meleg ünneplésben részesült; elvegyült a nép közé, körülvették, kezét szorongatták, mindenki a közelébe igyekezett férközni. Így olvassuk, így hirdetjük. A valóságban azonban nem így fest a jelenet. Kihagyjuk a titkosrendőrök áttörhetetlen gyűrűjét. Pedig ott voltak.

Jó néhányszor volt már alkalmam arra, hogy nevezetesen, nagy emberek közelébe férközhessem. Vitt a kíváncsiság, a tisztelet, sokszor a lelkesedés és a hála. Soha sem közeledtem ilyen helyhez más érzéssel és más szándékkal. Ha mégis véletlenül egészen közel jutottam a nevezetességhez, rögtön megszólított egy „éppen arra vetődő békés polgár”, hogy mutassam meg az igazolványomat és húzódjak tovább. Vonakodtam udvarias kíváncságnak eleget tenni. Erre karonfogott és segített a kíváncság teljesítésében. Nagyon sajnáltam, hogy nem lehetek közel, de még jobban sajnáltam az ünnepektől nagyságot, azután a titkosrendőrt, meg azokat, akiknek „őszinte, közvetlen, meleg ünneplésről” kell majd írni. Hiszen csak arról lett volna szó, hogy közelebről lássam az ünnepeket és hangsúlyosabb „éljenti” kiálthassak. De a titkosrendőrök igaza van. Ő nem láthat senkinek sem a bőre alá. Előtte mindenki gyanús és merénylőjelölt. Így azután nem tévedhet és senki sem kerülheti ki a figyelmét. Hogy rontja az ünnepi hangulatot? Istenem, úgy megszoktuk már ezt a kis szépséghibát.

Mussolini, az olasz fasiszta vezére, Rómában a Via Nomentánán lakik. Tagadhatatlan, hogy az első időkben tömördek reakciós, ellenforradalmár, felbérlet kommunista orgyilkos tört az életére. Ezek ellen védekeznie kellett. És védekezik ma is. A lakóháza hatalmas park közepén van.

A parkot magas kőfal zárja három oldalról körül. A falak mentén, az utcán pedig „békés polgárok” ödöngnek a semmittevés anyagi nyugalmaival az arcukon. De minden arrahaladót alaposan szemügyrevesznek. Ha valaki megáll, „barátságosan” közelednek hozzá. Ha hozzá még nézelődik is, akkor „közvetlen terefére” lesz a közeledésből, a vége pedig egy barátságos felhívás a továbbállásra. Megvallom, néhányszor kipróbáltam már az éberségüket és türelmüket. Egyikben sincs hiány. Ha séta közben megálltam a gyalogjárón és egy kicsit jobban körülnéztem, rögtön odajöttek és figyelmeztettek az ácsorgás egészségtelen voltára, meg az egyenletes, nyugodt séta feltétlen előnyére...

Igy védik a vezéreket, a keménykezü diktátorokat. De így védik a választott nagyságokat is a demokrata államokban. Amikor Chamberlain esernyőjét karjára veszi és elindul a Downing Streetre, előtte és utána ott van a testőrsége is. Roosevelt elnök is csak a titkosrendőrök ébersége és lélekjelenléte által menekült meg több ízben is a merénylőtől. A párizsi német követség titkárát már nem őrizte titkosrendőrség és csak így találhatta el egy exaltált zsidó suhanc pisztolygolyója. Még élénk emlékezetünkben van a marsellei merénylet, amelynek a jugoszláv király esett áldozatul. Itt már a titkosrendőrség védőfalát törte át a merénylő. Kétszeres gondja ma minden magasrangú külföldi vendéget fogadó államnak a vendég testi épségének, életének a megóvása. Összeesküvők, orgyilkosok, bérencék, exaltált félőrültek az ilyen alkalmakat használják ugyanis fel terüük keresztülviteléhez. Ha öröm és ünnep egy kedves vendég, egy politikai híresség látogatása, viszont nagy felelőleg az, amikor sértelet testi épségében elhagyja a határt. Megszűnt a felelősség, a titkosrendőrök pillanatig sem szünetelő szolgálata, a vendéglátó hatóságok nagy gondja.

Régebben, a lovagkor századaiban sokszor a politikai vitákat intézték el személyes viadallal. A vezérek, vagy a választott vitézek kiálltak a porondra és a küzdelem kimenetele jelentette a vitás kérdés megoldását. Ki tudja. Talán sokkal szerencsésebb megoldás volt, mint a háború bonyolult gépezete. Politikai nyílt viadalok tehát előfordultak. De az orgyilkosság, a merénylet sohasem szerethető polgárjogot a politika erkölcsében. Próbálkoztak ugyan meglátni agyü bűlcsekedők valamilyen formában bevezetni, de a józan ész, a nemesebb emberi érzés a legzaklatottabb századokban is visszasautasította és a leggyalázatosabb bűntények közé sorozta.

Hogy ma a kor általános jellemzője ez az erkölcsi rákfene, a felelőtlen orgyilkosság, politikai merénylet, annak oka az általános erkölcsi elesettségben keresendő először. Sokszor és sokféle vonatkozásban utaltam már arra, hogy a középkor másvilági hitből táplálkozó gyakorlati erkölcsösége kizárta az ilyen általános korbetegséget. Az ember sok mindent redézott az isteni, másvilági igazságszolgáltatásra, amit ma ő akar elvégezni. Természetesen olyan ez a rögtöni igazságszolgáltatás, mint az ember, különösen ha önjogulag, érdekből, szenvedélyektől elvakultan történik. Végzetes tévedések, romok, pusztulás, tűz és vér járnak a nyomában.

De van egy jellegzetes vonása is ennek a mai kornak, amely közelebről rávilágít a politikai merényletek közös okára. A történetbölcselet története bizonyítja, hogy két véletlenszerű egymással váltakozva az események magyarázatában: a fatalizmus és az aktivizmus. Ezek a felfogások azután rendszeresen befolyásolták az ember történelmi magatartását. Voltak feltűnően fatalista korok, amikor az ember túlságosan a rajta kívül, fölülte irányító történelmi erőkre bízta az események kialakulását. De voltak korok, és ez többször ismétlődött, amikor az ember történelemcsinálónak érezte és vallotta magát. Századokra mérték ki a haladás irányát és büszke öntudattal álltak meg alkotásuk árnyékában. Ha nem csalódtam, ma ezt a változatot figyelhetjük meg mindenütt. Ha ehhez a történelemcsináló lázhoz, alkotó, építő önbizalomhoz hozzászámítjuk az erkölcsi elesettséget, biztos tárgyi alap hiányát, az egyéni vélemények, ítéletek istenítését és az ebből származó szörnyű jelenséget és zűrzavart, azután az ember türelmetlenségét, amely nem tud lassú, belső, belülről kifelé ható átalakulásra várni, hanem szinte órák és napok alatt akar „világot menteni”, akkor előttünk áll korunk sok exaltált, félőrült, célnélküli és hideg, kegyetlen józansággal kiagyalt politikai merénylete.

Önként adódik ezután a következtetés, hogy amikor a katolikus történetbölcselet a fatalizmus és az aktivizmus egyoldalúságával szemben Isten teremtettségét és az üdvösségtörténetet állítja a történelmi gondolkodás középpontjába, akkor tulajdonképpen minden egyéni és közösségi, pillanatnyi vagy történelmi erkölcsi betegségeink orvosságára, a katolikus — egyetemes — igazsághoz utasít. Ahhoz az igazsághoz, amely Istenre hagyatkozást, de ugyanakkor tette, cselekedetre szólít fel; amely türelmet kér a belső átalakulásra és a lassú kifejle hatásra, de ugyanakkor szent türelmetlenséggel sürget a jó, az igaz, a szép érvényesítésére; amely nem ismeri a politikai divatot, az eszközök önhatalmú használatát, hanem csak az igazság feltétlen győzedelmeskedő erejét; amely éppen ezért nem ismer merénylőket és áldozatokat, hanem csak üldözött és vártanút.

Ha nagy az erkölcsi elesettség, fogékonyabbak vagyunk a kiemelkedésre. Azért kell ma ezen a ponton is rámutatni a katolikus, egyetemes igazságra.

VÁRADHEGYFOKI PREMONTREI PRÉPOSTSÁG

142—1939. szám

Oradea, 1939. május 23.

## Felvétel a romániai premontrei kanonok rendbe

A Szent István első vértanúról elnevezett Oradea-Váradhegyfoki-Premontrei Prépostság felvételt hirdet olyanok számára, akik 17-ik életévüket betöltötték és hivatást éreznek magukban a szerzetesi és lelkipásztori életre, tudomány, vagy művészet alaposabb művelésére, amely a szerzetesi hivatással nem összeférhetetlen, sőt amely a szerzetesi hivatás zavartalan lelki életében alapot és támaszt nyer. A kérvényt az alábbi címre a következő okmányokkal felszerelve küldjék el:

1. Keresztlevél; 2. bérmlási bizonyítvány; 3. baccalaureatusi bizonyítvány; 4. román állampolgársági bizonyítvány; 5. bizonylat arról, hogy a premilitár kötelezettségnek, vagy általában a katonai kötelezettségnek eleget tett; 6. orvosi bizonyítvány; 7. erkölcsi bizonyítvány a hittanartól és a helybeli plébánosától; 8. szülői beleegyezés, amennyiben kiskorú annak a kijelentésével, hogy a szülők nem szorulanak rá a fiuk anyagi támogatására.

### SZILÁGYI M. DÓZSA

priorul regent al Prepozituei Ordinului Premonstratenz. — A Váradhegyfoki Premontrei Prépostság kormányzó perjele.  
Oradea, Strada Ciorogariu 12. szám.

Dr. Czumbel Lajos:

## Május királynője

Elmélkedések Szűz Máriáról.

Ára 60 Lei  
és 10 Lei portó

## HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900. félévre 450.  
negyedévre 225. egy óra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P. félévre 25 P. negyedévre 13.  
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037  
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

HÉTFŐN, PÜNKÖSD MÁSODIK NAPJÁN VASÁRNAPI MUNKASZÜNET. *Nagyvárad.* Saját tud. A rendőrség közigazgatási ügyosztálya közli, hogy hétfőn, pünkösd második napján, a Szentháromság ünnepén vasárnapi munkaszünet tartandó. A rendelkezést szigorúan be kell tartani, gyárak, üzemek nem dolgoznak és az üzletek zárva tartandók.

NAGYVÁRADON MEGKEZDTÉK A NYUGDÍJAK KIFIZETÉSÉT. *Nagyvárad.* Saját tud. A pénzügyigazgatóság értesíti az érdekelteket, hogy a megszokott sorrendben fizetik a nyugdíjakat.

PAPSZENTELES ÉS PRIMICIA. *Fiedler István* szalmár-nagyváradai megyéspüspök június hó 3-án, szombaton szenteli áldozópappá *Várady István* végzett teológust a nagyváradai székesegyházban. Az új pap első szentmiséjét június hó 4-én, — Szentháromság vasárnapján — délelőtti fél 10 órakor mondja az olasz-i Szentlélek-plébániatemplomban.

\* A nagyváradai Szent Orsolya zárda (nyolc) osztályú liceumába, mely nyilvánossági joggal bír és román tannyelvű, a felvételi vizsgálatok az 1-6 osztályra június hó 22. és 23-án tartanak. A szükséges iratokat június 21-éig kell beadni az igazgatóságához.

JUGA SZÖVETKEZETI MINISZTER LÁTOGATÁSA MAROSVÁSÁRHELYEN. Saját tud. *Juga* szövetségi miniszter a jövő hét folyamán több, a gazdasági élet jelentős személyiségének kíséretében Marosvásárhelyre érkezik. ahol dr *Curta Eugen* tábornok-polgármesterrel abban az irányban tárgyal, hogy miként lehetne az érdeklődő nagytöket Marosvásárhely felé irányítani s miként lehetne lehetővé tenni több nagyipari vállalat megtelepedését, hogy az új gazdasági fellendülésben Marosvásárhelynek is része legyen.

BÉRMÁLÁS EGY BÁNSÁGI BOLGÁR KÖZSEGEBEN. *Temesvár.* Saját tud. *Pacha Ágoston* dr megyéspüspök nagy ünnepek keretében osztotta ki a bérmálás szentségét a bánági Obessenyő nevű bolgár községben. A főpásztori szentmisén 680 bérmálandó vette föl a bérmálás szentségét.

A nagyváradai Építőiparosok Szövetsége az alábbiakra hívja fel tagjai figyelmét: Az iparrendelvények megszerzése végett egyöntetű eljárást alkalmazunk azért, hogy tagjainkat megkíméljük a felesleges utanjáráásoktól. Evégből kimutatást fektettünk fel, hogy ennek alapján sürgősen eljárassunk. Kérjük tehát tagjainkat, hogy jelentkezzenek irodánkban e kimutatásba való bejegyzésre és hozzák magukkal a mester, vagy adeverintájukat és más kérvény számot is ha van a munkakamarától. Elnökség. — A nagyváradai Építőiparosok szövetsége tisztelettel felkéri választmányának tagjait, hogy a f. hó 29-én hétfőn este 7 órakor tartandó összválasztmányi ülésre a Str. Alexandri 13. szám alatti helyiségben a tárgysorozat fontoságára való tekintettel a pontos időben okvetlen megjelenni sziveskedjenek. Elnökség. — Kedvezményes Félix-fürdő jegyek a Str. Alexandri 13. szám alatti szövetségi irodában kaphatók. Elnökség.

A SZÜKSÉGES IGAZOLÓ IRATOK NÉLKÜL SENKI SE MENJEN MÁS VÁROSBA MUNKÁT KERESNI. *Nagyvárad.* Saját tud. A város polgármesteri hivatala Szamos-tartomány királyi helytartóságának 15589—1939 számú rendelkezése alapján közli a város lakosságával, hogy azok, akik más városba utaznak munkát keresni ne induljanak el az igazolásukra szükséges iratok nélkül. Így legyen náluk a személyazonossági igazolvány, katonai könyvecské, kijelentőlap (certificat de părăsirea domiciliului). Igazolói iratok nélkül seholy sem nyerhetnek elhelyezést és kiteszik magukat annak, hogy visszaküldik őket lakóhelyükre.

## A német utasközlekedés birodalmi vasutiközpontja



Német turisztikai hivatal

Német közlekedési kiállítás

1939 május 12-től június 6-ig. — A propagandaállamtitkárság épületében, Strada Wilson 8. — A kiállítás mindennap 9—20 óráig nyitva. Mozielőadások 21 órától.

Szabad bemenet

Szabad bemenet

Zürichi zárlat. Párizs 11.76 egynegyed, London 20.78 háromnegyed, Newyork 444, Brüsszel 75.59, Milánó 23.36, Amszterdam 233.50, Berlin 178.05, Prága 15.22, Varsó 83.75, Belgrád 10, Bucuresti 325.

FELHÍVÁS A NAGYVÁRADAI KATOLIKUS LEÁNYOKHOZ. *Katolikus leányok!* Mindannyian, kik a nagybőjti leánylelkigyakorlaton résztvettek, — s azok is, kik attól még távolmaradtak, újabb nagy közösségi találkozásra hívunk Benneteket! *Az urnapi körmeneten*, június 8-án, — haladjunk százas tömegeinkkel fegyelmezett sorokban, hitvalló szívvel az Eucharistia diadalmenetében. Mindenki hallgasson előzetesen szentmisét. Gyülekezés és felsorakozás d. e. 10 órakor lesz a székesegyház kertjében. *Mind-egyikünk ott legyen!*

TEMESVÁRON JUNIUS 2—3-ÁN LESZ A PÜNKÖSDI NAGYVÁSÁR. *Temesvár.* Saját tud. Tekintettel a június elsejei választásokra a város vezetősége úgy határozott, hogy a temesvári pünkösd nagyvásárt június 2-án és 3-án tartják meg.



Erdőtűzek Csikmegyében. Csikszereada. Saját tudósítónktól. Mintegy három napja esik az eső az egész megyében. Azonban ezt megelőzőleg valóságos nyári hőség uralkodott néhány napig. Ennek lehet tulajdonítani, hogy két helyről is erdőtűzet jelentettek a megye községeiből. A csikszentgyörgyi közbirtokosság „Sárospata” nevű erdőrezében eddig még meg nem állapított okból tűz keletkezett és jelentékeny kárt okozott a faállományban. A tüzet a csendőrség által kivезényelt lakosság csak nagy nehézségekkel tudta eloltani. — Ugyancsak erdőtűzet jelentettek Nagykaszon községből is. Itt is jelentékeny a kár. Azonban ezt is sikerült idejében megfékezni.

\* Az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz abszolút megbízható hashajtó, amelynek hatásán igen kellemes. Kérdezze meg orvosát.

ELJEGYZÉS. *Wagner Gabi* és *Bordás L. Lajos* Nagyvárad, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Még e héten megnyílik a marosvásárhelyi Pasteur-intézet. Saját tud. A közegészségügyi miniszterium — mint ismeretes — elhatározta, hogy az ország nyolc nagyobb városában, így Marosvásárhelyen is, Pasteur rendelőt állít fel. A rendelőt az állami járványkórháznak egyik osztályán szervezik meg és a szervezés munkája már folyik is. A Pasteur-intézet itteni vezetésével Bota főorvost bízza meg a közegészségügyi miniszterium. A Pasteur rendelő már e hét folyamán meg is nyílik.

NÉMET KÖZGAZDÁSZOK LÁTOGATÁSA A BÁNSÁGBAN. *Temesvár.* Saját tudósítónktól: Csütörtökön este huszonhét főből álló németországi közigazdász-csoport érkezett Temesvárra. A csoport tagjai gyárosok, gazdászok és kereskedők, nagyrésztük szászországi. A német csoport Bucurest is megjárta és most Temesvár és a környék számos gazdasági intézményét és vállalkozását tekintik meg. Pénteken tizenhét főnyi németországi gazdász-csoport érkezett Temesvárra. A vendégeket *Kuhna Richárd* dr német konzul fogadta. Temesvárott többek közt a Prohászka-malmot és a sörgyárat tekintik meg, azután egy-néhány bánági német községbe látogatnak el.

Hamis huszlelesek találtak egy felsőkőhéri legény lakásán. Marosvásárhely. Saját tud. *Ita Zaharia* felsőkőhéri szolgáló Mózsa János alsőkőhéri kereskedőnél hamis huszlelssel akart fizetni. A kereskedő felesége nem fogadta el a pénzt s amikor a legény erőszakoskodni kezdett, értesítette a csendőrséget. A csendőrség az *Ita Zaharia* lakásán megtartott házkutatás alkalmával még több, mint negyven darab hamis huszlelet talált, amelyekről azt állította a legény, hogy azokat a szászrégeni vásáron kapta eladott terményeiért. A csendőrség bevezette a vizsgálatot, hogy nem egy pénzhamisító banda gyártmányainak elhelyezőjéről van-e szó.

Apró csikmegyei hírek. Saját tud. Gyergyótölgyesen, egy erdei kiránduláson összevesztett *Pitaru* állami tanító és *C. Tomescu* erdőmérnök. A veszekedés tetllegeességgé fajult. *Pitaru* súlyos testi sérülés miatt tett feljelentést bántalmazója ellen. — A csendőrség letartóztatta és a brasoí katonai törvényszéknek átadta *Bálint István* (Bács) nevű csikszenttamási gazdálkodót, aki a csendőrség jelentése szerint nyílt közbirtokossági ülésen tiszteletlenül viselkedett az elnöklő járásbíróval szemben.

\* A gyakran visszatérő fejfájás, szédülés és szívdobogás nagyon sok esetben megszűnik, ha igyedeig naponta reggel éhgyomorral és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy fél pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet iszunk. Kérdezze meg orvosát.

**Egyházi zene a várad Szent László templomban.** Pünkösdi vasárnapján a Szent László templom 11 órai miséjén a nagyváradi Katolikus Legényegylet kebelében működő Liszt Ferenc Ének és Zenekar vegyeskara énekel. Bemutatásra kerül: Kisdi (1651.) Szentlélek Isten szállja le ránk... Dr. Demény Dezső átirata. Halmos László: Minden földet letent dicséjétek, Sik Sándor fordítása. Náray (1695) Ó áldott szent Istenem, Bárdos Lajos átirata. Vezényel és orgonál Andrási Ede zenetanár, orsz. karnagy.

**GYILKOLNAK A BEDÜGLÖTT GRÁNÁTOK.** Giurgiuból jelentik: A vlaska-megyei Stirbey voda község határában egy gyermek „bedüglött” gránátot talált a mezőn, amely még a háború idejéből maradt ott. Petre Radoi parasztember fessegetni kezdte a gránát gyújtókészülékét, mire az felrobbant s öt körülálló falusi embert súlyosan, hatot pedig könnyebben megsebesített. Három ember meghalt sérüléseibe s négyen életveszélyes állapotban fekszenek a giurgiui kórházban. Ugyanilyen szerencsétlenség történt egy másik vlaska-megyei község határában, ahol egy talált gránát felrobbanva megölte Stan Chiru 16 éves pásztorfiút.

**Két öngyilkosság egy napon Maros megyében.** Marosvásárhely. Saját tud. Maros megyében egy napon két öngyilkosságot követtek el. Sikó Mihály májait gazdálkodó meglátogatta Sikó András rokonát s vele hosszasan elbeszélgetett, majd az istállóba ment. Miután onnan hosszabb idő múlva nem jött elő, keresésére indultak, amikor rémülten látták, hogy Sikó Mihály a szénapadláson felakasztotta magát. A másik öngyilkosság Dedrád községben történt, ahol Ádám János 18 éves legény szerzett fertőző betegsége miatt akasztotta fel magát, szejlei távollétében az istálló mestergerendájára.

**AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK EXPEDICIÓT KÜLD A DÉLI SARKVIDÉKRE.** Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok kormánya hivatalos expedíciót küld a déli sarkvidékre a Byrd ellentengernagy és Lincoln Ellsworth által felfedezett 800 ezer négyzetkilométernyi terület térképezésére. A készítenő térképeket a washingtoni kormány a terület birtokbavételének bizonyítékaként fogja használni, mivel Németország, Franciaország, Anglia, Ausztrália és Norvégia is igényt tart a kérdéses területre, ahol gazdag arany-, ezüst-, szén-, olaj-, vörösréz-, nikkel- és ón-lelőhelyek sejtene.

**Összelapította a boroshordó.** Temešvárról jelenti saját tudósítónk. Halálos baleset történt Resicán a Stoll-féle vendéglő pincéjében. Barta Mihály 31 éves gátaljai születésű kocsis egy négy-százhetvenöt literes hordó bort szállított a vendéglőnek és a hordót le akarták engedni a lejtős pincébe. A hordó megcsuszolt és Barta fejét odanyomta a pincegátor falához. A szerencsétlen ember néhány perc múlva meghalt.

**A nagyváradi református istentiszteletek ünnepe sorrendje.** Olasziban: Pünkösdi első napján délelőtt 10 órakor prédikál Csernák Béla. Leánygimnáziumban prédikál Vargha Gedeon, délután 6 órakor Szücs János, a Hegyen délután 4 órakor Csernák Béla. Pünkösdi másodnapján délelőtt 10 órakor prédikál Szücs János, este 6 órakor Csernák Béla. — Ujvároiban. Pünkösdi első napján délelőtt 10 órakor Balajthy Jenő, délután 6 órakor Osváth Ernő, az Ősei-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Horváth Pál szolgál. Pünkösdi másodnapján: délelőtt 10 órakor Osváth Ernő, délután 6 órakor Papp László, Ősei-telepen délelőtt 10 órakor Papp László, délután 4 órakor Osváth Ernő szolgál. Pünkösdi mindkét napján Urvacsoraszó, úgy Olasziban, mint Ujvároiban. — Velencén. Pünkösdi első napján délelőtt 10 órakor az imaházban és délután 3 órakor Csillagvároiban Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor az imaházban Eszenyei Béla szolgál. Pünkösdi másodnapján délelőtt 10 órakor az imaházban, délután 3 órakor Csillagvároiban Eszenyei Béla szolgál, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor az imaházban Kiss Károly szolgál. Az ünnep első napján mindhárom helyen Urvacsoraszó.

**Adomány.** A jószálfalvai tűzkárosultak részére Kovács János ny. tanító 100 leit adományozott. Eljuttatjuk.

**Temetés.** Létay Sándorné szül. Booskay Erzsébet 57 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a nagyváradi Halál-kápolnából. (Erdélyi „Concordia”).

Szabó Ilus 6 és féléves korában meghalt Száldobágy községben. Temetése május 28-án délután 2 órakor lesz az ottani temetőbe. (Caritas.)

**AZ UDVARHELYI URNAPI BUCSU.** Székelyudvarhely. Saját tud. Székelyudvarhelyen Urnapján évszázadok óta búcsú-ünnepet tartanak, amelyre a havasli községek buzgó népe népes kereszthalakkal vonul be. Az idén Urnapja június 8-ikára esik, amely nap egyben nemzeti ünnep is. Erre való tekintettel az idei búcsút kivételesen nem Urnapján, hanem az azt követő vasárnap, vagyis június 11-én tartják meg. Kérjük az érdekelt plébános urakat, hogy erről híveiket idejekorán tájékoztatni szíveskedjenek. A rendezőség.

**Sulyos börtönbüntetésre ítélték egy okirat-hamisító szászrégeni ügyvédet.** Marosvásárhely. Saját tudósítónktól. Dr. Moldován Péter szászrégeni ügyvédet a törvényszék annakidején egy évi börtönrre ítélte, mert három év előtt hamis iratok alapján nyolcvanezen leit vett fel az árvaszéktől. Az ügyvéd aztóta a 80 ezer leit vissza-fizette, de az egy évi börtönbüntetés kiszabását megfellebbezte a táblához, amely most hozott ítéletével a törvényszék ítéletét teljes egészében jóváhagyta.

**Berger Marcell pöre a nagyváradi tábla előtt.** Nagyváradi. Saját tud. Érdekes ügyben hozott ítéletet a tábla első szekciójának tanácsa. A pör vádlottja Berger Marcell szatmári lakos, aki mint ismeretes, rövid idővel a „Szamos” című lap megszűnése után, lap indítására kapott engedélyt az illetékes hatóságoktól. A lapot Curir címen meg is indította, de a vállalkozásba bevonta Singer Ferdinánd és Berger Mózes könyvkereskedőket is. A Curir azután rövid működés után megszűnt és a lap tulajdonos társak összeveszték. A veszekedésnek az lett a vége, hogy Berger Marcellt hűtlen vagyonkezelésért föl-jelentették. A szatmári törvényszék helyt adott a keresetnek és Berger Marcellt bűnösnek találta, egyben kötelezte 2000 lej fő és 1000 lej mellék-büntetés kifizetésére. Fellebbezés folytán került az ügy a várad tábla elé. A tábla fölmentette a vádlottat és megállapította, hogy a kérdéses összegeket joga volt fölvenni.

## Felvilágítás-szemle

### A „Vasárnap” pünkösdi száma

Vezetőhelyén Prohászka püspök örökké időszerű szavait hozza a Vasárnap „A pünkösdi lélek” címen. Dr. Kimmel Berta Pierre-Jean de Bé-ranger: Petőfi mestere címen a nagy francia költő és Petőfi Sándor eszmei rokonságáról ír melyen szántó tanulmányt a hálhatatlan magyar költő halálának kilencvenesztendő évfordulója alkalmából. Az erdélyi román elbeszélők sorozatában Gáldi László dr. került műfordítása ez-uttal Ioan Russu-Sirianu „Két nővér” című novelláját mutatja be a magyar olvasóközönségnek. A kiváló erdélyi történetíró, Biró Vencel dr. piarista rendfőnök „Kamatláb kezdete Erdélyben” címen rendkívül érdekes gazdaságtörténeti adatokat közöl az erdélyi történetírás e még kiakna-zatlan témaköréből. Kulcsár Kálmán „Lelki átval-tás” címen az új bibelségségi magyar közszellem kritikáját adja Cséki Ferenc, a Hittel fiatal író-gárdiának tagja tollából értékes hozzászólást közveit a Vasárnap „A magyar munkáskérdés” hónapokon át húzódo vitájához. Semjén Gyula a magyar színházi élet egyik legavatottabb ismerője Tamás: Áron legújabb bemutatójáról (Tündököl Jeromos) ír. Emelk a pünkösdi szám nívóját Márton Áron erdélyi r. k. püspöknek nemzeti műveltségünkről mondott szavai. Az irodalmi részben ezuttal is eredeti meglátásokat sugárzó elbeszélést ír meg T. Hallócy Márta. Ujszerű Disz Béla lármán cím. humoros karcolata: Kis mesék nagyoknak P. Lukács Mansvét, a népszerű erdélyi hitészónok megrázó erejű gondolatokat ad „A hitűségéről”. Erőcs Alfréd, Jékely Vilma, Magaéi Artur, Derzsényi Béla, Holló Ernő gyönyörű kül-teményei, valamint az ezuttal is tartalmas „Kul-tura és élet” rovat egészítik ki az ünnepi szám anyagát („Boystown” a „Fiuk városa”, — Spanyol fénykép, — Franciaország ezellemi missziója — „Körkép”. — Reform-konyha) melyet ezuttal is gondosan összeállított világrónika zár le. Cim-napján a Vasárnap Karácsonyi István művészi felvételét hozza. Az ünnepi szám ára csak 12 lei. A Vasárnap félévi előfizetése 120 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Arad, Str. Bratianu 2—4, Minorita Kulturház.

### Meghalt dr. Schiff Ernő az európai híru gyermekorvos

Kolozsvárról jelentik: Schiff Ernő dr., az európai híru gyermekgyógyász pénteken éjjel 11 órakor a kolozsvári klinikán meghalt. Holttestét vasárnap szállítják haza Nagy-várdára.

Dr. Schiff Ernő nagyváradi gyermekorvos neve fogalom volt évtizedeken át az egész országban. Schiff Ernő dr., a tudós és a jószág minden értékét egyesítette magában s ezeket az értékeket a gyermekmentés nemes munkájára fordította. Hogy mennyire becsülték, szerették őt Nagyváradon, azt az a spontán és szeretetteljes ünneplés is bizonyította, amelyben 1933 szeptem-ber 6-án 70-ik születésnapján részesítette e város polgársága.

Nagyváradi társadalma az idén ünnepelte dr. Schiff Ernő 50 éves orvosi működésének jubileumát s ebből az alkalomból a Pázmány Péter Tudományegyetem, ahol tanulmányait végezte, aranydiplomával tüntette ki, amelyben megemlékezett arról, hogy ezzel a diplomával nemcsak 50 éves orvosi működését, hanem a világszerte ismert gyermekgyógyászati tudományos munkásságát is honorálta.

Dr. Schiff Ernő 1863 szeptember 3-án Gábor-jánban született. A gimnáziumot a nagyváradi Premontrei főgimnáziumban végezte 1882-ben, amikor kiténtetéssel érettségizett. Azután Budapesten tanult, ahol a Pázmány Péter Tudományegyetemen báró Eötvös Lórántnak tünt fel az eszes fiatalember és ösztöndíjjal segítette elő tanulmányai befejezését. Az orvosi oklevelet, 1888-ban szerezte meg. Mint katona, a budai katonai kórházban működött segédorvosként, majd külföldi tanulmányokra ment és Berlinben, Prágában és Münchenben folytatott studiumokat a gyermek-klinikákon. Különösen a gráci gyermekkórházban végzett hosszú ideig kutatásokat. Ekkor jelentek meg rendkívül érdekes szakmunkái is a Magyar Tudományos Akadémia kiadásában. Neve az összes angol és francia orvosi kézikönyvekben megtalálható.

Igazi orvosi nagysága azonban nem huszonöt szakkönyvében nyilatkozott meg, hanem abban, hogy a nagyváradi Sztaroveszky utcai gyermek-kórházról, — melynek vezetését 1902-ben vette át, — mintakórházat varázsol. Pedig nagy feladatokat kellett megoldania. Ez a gyermekkórház abban az időben teljesen szegény és elhanyagolt állapotban volt, de dr. Schiff Ernő tudása, agilitása, társadalmi befolyása rövidesen az ország első gyermekkórházává emelte.

Amikor 1925-ben hire futott, hogy dr. Schiff Ernő — korára való tekintettel — meg akar válni a gyermekkórház vezetésétől, az egész város tiltakozott ez ellen, de végül is somoruan bele kellett ebbe nyugodnia mindenkinek.

Mint nyugdíjas már sokat betegeskedett, de betegsége utolsó napjaig is mindenkor a tőle megszokott és közimert odaadással állt a beteg gyermekek szolgálatára. Betegsége az utolsó napokban olyan előrehaladott stádiumba került, hogy kezelőorvosa tanácsára átutazott Kolozsvárra, hogy ott a klinikán egy alapos vizsgálatnak vessen alá magát. Az orvosok azonnali műtétet javasoltak, az operáció jól sikerült, de a 76 éves szervezet nem tudta megbirkozni a műtét megpróbáltatásaival.

Dr. Schiff Ernő halálának híre általános és osztatlan részvételt keltett. Temetése felől még nem történt intézkedés.

P. Csávossy Elemér S. J.  
a kiváló és tudós jezsuitairó

### Tulvilági valóságok és szociális problémák

című könyvében sorra veszi a jelenkor minden ilyen kérdését, a kat. morális szempontjából megvilágítja szűkelegességüket. Előadja, hogy a pápák szociális enciklikái mit követelnek rájuk vonatkozólag. — A jelenkor könyve P. Csávossy S. J. e munkája, mely az égető kérdésekben biztos eligazítást ad.

Ara kartonkötésben 123 lei.

### A nagyváradi mozgóképszínházak mősora:

CORSO: KALANDORNÓ VOLTAM.  
APOLLÓ: FIUK VÁROSA.  
DORIAN: ZAZA.

# IDŐK SODRÁBAN

## Chamberlain és Sztalin

Írta: Rády Elemér

A világ közvéleménye hetek óta figyeli azokat a tárgyalásokat, amelyek sok húzavonással, nem egyszer pedig különös meglepetésekkel tarkítva folynak Anglia és Szovjet-Oroszország között. Ezek a tárgyalások bizonyos katonai jellegű szerződés körül folynak. Néhány héttel ezelőtt már-már úgy látszott, hogy a megbeszélések eredménnyel járnak s Anglia, Franciaország és a Szovjet között létrejön az a véd- és dac-szövetség, amely a tengelyhatalmak szövetségével szemben a mérleg másik oldalát jelentené. Ekkor történt azután, hogy egy szép napon Litvinov külügyi népbiztos csillaga váratlanul lebukott s Chamberlain az angol alsóházban keserű mosollyal volt kénytelen megállapítani, hogy a Szovjetben a személyiségek igen gyorsan változnak. Azóta az angol-szovjetoroszl tárgyalások fonalát sikerült ismét fölvenni, de a húzavona, amellyel a szovjet-orosz külpolitika kezeli ezt a kérdést, igazolni látszik azt a feltevést, hogy Sztalinék külpolitikájában változás állott be s Litvinov leváltása nemcsak pusztán személyi csere volt, hanem a Szovjet külpolitikai célkitűzéseiben és diplomáciai módszereiben új korszak kezdetét is jelenti.

A tárgyalásokat, ismétlünk, a húzavona jellemzi s a szemlélnék az az érzése, hogy a Szovjetdiplomácia bizonyos távolabbi célok érdekében valósággal szabotálja a megbeszéléseket. Ez keltette azután azt az egyelőre még lehetetlen és szinte elképzelhetetlen, de azért szánrakapott hírt, hogy az angol-szovjet tárgyalások mellett német-szovjet tárgyalások is folynak, természetesen titokban. Más, a távolabbi jövőben egy orosz-német megegyezés nem elképzelhetetlen, mert míg Németországnak szüksége van az orosz nyersanyagra, addig Oroszország vezetői tudják, mit jelentene, ha a német szervezőerő és akarat segítségükre lenne. A cári Oroszország, nagy szervezői igen sokszor a balti németek köréből kerültek ki s az orosz regényekben az akaratot mindig német férfiak testesítik meg. Elméletben a megegyezés tehát lehetséges. De ki tudná elgördíteni azokat az akadályokat, amelyek ma ennek a megegyezésnek az útjában állnak. Politikai, világnézeti akadályok egész tömege állja el a megegyezés útját. A Szovjet legnagyobb és legveszedelmesebb ellenfelének ma azokat az új nacionalizmusokat tekintik, amelyekben a népi politika célkitűzéseit a széles rétegek szociális felemelését megvalósították. A bolsevizmus ideológusai érzik, hogy az igazi veszedelmet a marxizmus minden válfajára már nem a kivénhedt kapitalizmusok jelentik, hanem azok az új élet- és államformák, amelyeket a nacionalista világnézet teremtett meg. Amíg a Szovjetben a bolsevik ideológia uralkodik s amíg a marxizmus tételei közül csak egyet is államépítő alapnak fogadnak el, lehetetlen a kiegyezés Berlin és Moszkva között.

A felelőtlenül világgá roppentott német-orosz tárgyalások híre tehát alaptalan. De az angol-szovjetoroszl tárgyalások mégis nagy húzavonással, sokszor mesterségesen létesített zökkenőkön dőcögnek. Mi van a húzavona mögött? Kérdik sokan és joggal. A külpolitikai események figyelője maga is tanácstalanul áll az eseményekkel szemben és amint a kúsza összevisszaságából igyekszik kibogozni az igazságot, az első, amit fel kell fedeznie: hiányzik az őszinteség mindkét félből, a tárgyalók bizalmatlanok egymással szemben és ezt tudják is egymásról. Valljuk meg őszintén, nehéz is lenne elképzelni, hogy Chamberlain miniszterelnök, ez az előkelő angol úr, akinek zárt gesztusából kiérezhető, hogy mindennél többre bicsküll, ha Skóciában procul negotiis áztathatja

horgát a hegyipatakokban, Chamberlain az előkelő úr, úgy érezzük, hogy keserű szájjal ment bele ebbe a külpolitikai játékba, amelyben neki az a szerep jutott, hogy kezét fogjon annak a politikai rendszernek képviselőivel, amelyet ő károsnak és elhibázottnak tart. Az angol úr hihetett-e azoknak a szovjet-diplomatáknak, akiket ő erkölcsileg fogatkozottaknak tartott? Alig hisszük. És nyilvánvalóan tudták ezt Litvinovék is, de azt a lengyel gettók mélyéről feltört zsidó diplomatát olyan féktelen faji gyűlölet vezette, hogy inkább elárulta az eszmét is, amelyet képviselnie kellett, engedékeny volt, csak hogy a nagy célt, az igazi célt, a gyűlölt ellenség megsemmisítését valahogy elérhesse.

Ugy látszik, Sztalin megsokalta ezt az engedékeny külpolitikát és új útra lépett. Az európai ügyektől nem vonult teljesen vissza, noha az a beavatkozási politika, amelynek Litvinov volt a szószólója, megszűnni látszik. A Szovjet diplomatái kevesebbet szerepelnek majd az európai fórumokon s amikor mégis szó kérnek, gesztiókból már jobban kiérezzük bizonyos szovjetérdekek védelmét. Akik pl. most az angol-szovjet-tárgyalások lassú húzavonáját figyelik, azokban egyre inkább érik az a meggyőződés, hogy Sztalinak ezzel a magakéretésével bizonyos belpolitikai céljai vannak. A szovjetvezetőknek az orosz milliósokkal el kell hitetniük a hatalmas és mindenható Szovjetbirodalom meséjét. Az éhező tömegek, a végsőkig kiuzsorázott proletárok előtt az eszmébe vetett hitet csak úgy tudják fenntartani, ha a fel-feltörő elégedetlenséget, a korgó gyomorokat a megváltó és mindenható birodalom káprázatával zsongítják el. Csak így tudnak értelmet adni a muzsikok szenvedésének, ha elhitetik a

## A VÁROS ALSZIK

Írta: DIMCSO DEBELJANOV

A város alszik, rajta éj lebeg,  
s én: hűtlen éj-nyámhoz hű gyerek,  
bolyongok egymagamban és kiveren  
az utcákon, hol halk eső csepeg...

Palak s rácsajtók rozsdás ércei  
mentén megyek, ahol kopogva, lomha  
léptekkel látaltan járnak nyomomba  
a mult idők fájó lidércei.

A gyermekarcu, hajdan drága asszony  
ki küszbömön állt: és ime, égve  
ébred lelkemben tiszta s szűz emléke,  
hogy bánatomból új tövist fakasszon...

Ugy jött, felébredt vággyal, ő, a gyermek,  
ugy jött, tüzes mosollyal és nevetve,  
s én, a Szépre szomjasan, megvetve  
dobtam el őt, a muló örömet...

A mult — fagyott könnyek közt veszni tért  
időkből nem maradt, csupán a bánat,  
a bánat, amely a ködből utánad,  
zokogja bús hívását, hogy: miért?

A város alszik, rajta éj lebeg,  
s én: hűtlen éj-nyámhoz hű gyerek,  
bolyongok egymagamban és kiveren  
az utcákon, hol halk eső perreg...

(Bolgárból fordította:  
BOIKLIEV DIMO)

## Egy londoni multimilliomos 27 éves gyomorhajából

gyógyult ki a Gastro D. kezeléssel. Mr. Morr Prengtoun ismert londoni multimilliomos, akinek a kenti hercegségben óriási birtokai vannak, 27. éven át szenvedett makacs gyomor- és bélhajából. Azt nem is kell mondanunk, hogy az angol főúr a világon mindent megpróbált, orvosai tanácsára bejárta az összes világfürdőket, de nem tudott tartós javulást elérni. Sőt az utóbbi időben már annyira rosszabbodott állapota, hogy mindent kihányt, csak teás tejet tűrt a gyomra.

Orvosai tanácsára végre az Amerikában híres tudósok által felfedezett gyógyórvénykivonatot, a Gastro D. gyógyeszt kezdte szedni és már az első hetekben olyan javulás állott be, hogy könnyebb diétás kosztot ehetett, három havi kúra után pedig tökéletesen meggyógyult és ma már dacára magas korának — mindent ehetik és ismét golfozhatik. A világhírű amerikai Gastro D. rendkívüli gyógyító hatással van a legmakacsabb gyomor-, bél-, epe- és májbetegedések esetében.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett, Császár E. gyógyszerárakban, București, Calea Victoriei 124.

tömegekkel, hogy az ő szenvedéseik árán született meg az a hatalmas ország, amely felé ma a nagy kapitalista államok is odafordulnak. A konjunktúra a legjobb most erre, hiszen ma nem a Szovjetnek van szüksége a nyugati demokráciákra, hanem fordítva, Anglia és Franciaország külpolitikai elgondolása bukik meg a Szovjet nélkül. Sőt, Sztalin úgy látszik, látja azt is, hogy Chamberlain nem rokonszenvből, hanem belső társadalmi nyomásra nyújtja kezét feléje. Ha elmulasztja ezt a kéznyújtást, megbukhat és akkor jön a munkáspárt, amit Moszkva csak örömmel üdvözölhetne, ha pedig közeledik, mint ahogy tette, nos, akkor a Szovjet van fölényben. Az okoskodás realitás és jellemzi azt az atmoszférát, amelyben ezek a tárgyalások folynak. Más szóval a bizalmatlanságot.

Akárhogy is latolgatjuk, a hosszú húzavonát, mindig ahhoz a megállapításhoz kell jutnunk, hogy itt a tűz és víz szövetségéről van szó. Ellentétes politikai, világnézeti és gazdasági berendezkedésű államok összefogásáról, olyanoknak a szövetségéről, akik ha nem volna a még jobban gyűlölt harmadik, a legszívesebben egymásnak rontanának. Sztalin és Chamberlain ilyen hátszándékokkal küldik egymásnak javaslatokat, amelyeket a másik fél is ismer. A bizalmatlanság egymás iránt nő, a tárgyalások napról-napra, sőt most már hétről-hétre húzódnak s a feleket nem hozza közelebb még az sem, hogy időközben valósággal órák alatt a másik oldalon megszületett a német-olasz szerződés. Két világnézeti és politikailag azonos berendezésű, közös célokért küzdő ország számára könnyű volt ez a megegyezés. Mussolini a latin szemlének a megtestesítője könnyen találta meg az utat a germán Hitlerhez a nacionalizmuson keresztül. De hol találjon érintkezési felületet a liberális-kapitalista ideológiában élő angol úr, Chamberlain Sztalinnal. A politikában sokszor megvalósul ugyan a lehetetlen is, de a történelem azt bizonyítja, hogy az ad hoc szövetségek nagyon könnyen hullanak szét. Vajjon Chamberlain és Sztalin maguk hiszik-e, hogy ha a sok húzavona után mégis létrejön a szövetség, az tartós lesz. A jelek azt mutatják, hogy ők maguk is alig hisznek ebben.

Akik féltik a Szovjet befolyásától Európa keresztény kulturáját s akik tudják, hogy a szovjetdiplomata a jólvasalt frakkban is azok maradnak, akik otthon voltak: a vörös cár ügynökei, kissé aggódva figyelik az angol diplomáciának mostani erőfeszítéseit. Az egyetlen megnyugtató momentum valamennyi aggódó számára csak az lehet, hogy az előkelő angol úr, a konzervatív politikusként közfoglása sohasem jut el az elvek, az eszmék és az életstílus azonosságán alakuló összefogásig.

# A Szentlélek tegnap, ma és holnap

Irta: P. Jager Ottokár S. D. S.

Várjuk a Szentlelket az idén is, amint már várták az Üdvözítő születése előtt és amint még várni fogják annyi ember halála után. Várjuk a Szentlelket, jobban mondva, néhánymagunk várjuk a Szentlelket. A nagy többség csak mintha vonaton ülve tovarobogna a Szentlélek állomása mellett. Naptárba néznek: Ahán, vörösbetűs vasárnap, Szentlélek eljövele. Az egyházi év utjának egyik állomása s nem több. Ők nem várják a Szentlelket. Alig vagy egyáltalán nem áll meg az életük vonatja a Szentlélek állomása mellett, holott a Szentlélek egész birodalmat mond magáénak. Mi várjuk a Szentlelket. Ha még oly kevés szív is dobogna a Szentlélekért, a mienk csak dobogjon érte! Hány szív dobog a Szentlélekért? Kevés. De dobogjon több, dobogjon valahány. Mert a Szentlélekért bizvást doboghat valahány.

✱

Az Atyaisten megteremtette a világot és mondhatjuk, nem szükmarkuan teremtette meg. A menny és a föld, a sötétség és a világosság, víz és szárazföld, nap, hold, csillagok, fűves térségek, állatok egész raja, fűfajták, fafajták, hegyek, erdők, mezők, a sok-sok lény egy-egy dicsőítése Istennek bőkezűségéért. A Fiúisten jött s nem üres kézzel jött. Mennyi mindent hagyott hátra! Egyházat és saját magát. Az Ut, Igazság, Élet formájában visszaadott bennünket sajátmagunknak. Az Ő részéről sem állunk üres kézzel itten.

Jön a Szentlélek s Ő is tele kézzel jön. Hozza ajándékait magával. Adja, csak fogadjuk mi jó szívvel. „Vessző kél majd Jesse törzseiből és virág nő ki gyökeréből. És rajta lesz majd az Ur lelke: A bölcsesség és az értelem lelke, a tanács és az erősség lelke, a tudás és a jámborság lelke. Nem aszerint ítéld majd, amit a szem lát és nem aszerint ítéld, amit a fül hall. Hanem igazságosan ítéld majd a szegények fölött... Az igazságosság lesz derekának öve, s a hűség csipőjének kötője.” Iz. 11, 1—5. Roskadozik a Szentlélek a sok elosztogatnivaló ajándéktól. Ezértis várjuk a Szentlelket. Kivált első

ajándékát várjuk, a bölcseséget. Olyan sok a tudós koponya s marad minden tudásuk holt valami. A bölcseségnek híjával vannak. Cikk-cakk ez a világ s itt csak a bölcsesség igazodik el. Ebbe a cikk-cakk világba jön a bölcsesség lelke a Szentlélek. A templom szentelt tere neki nem elég. Légüres térbe nem kívánczik. Azért bölcsesség lelke, hogy a tömjénfüstös teret összehozza az izzadtságos térrel, életterünkkel; életünk egész vonalán akarja bölcsességét érvényesíteni. Tettek elé állít éppen bölcsesége révén. Ritka idők ritka elő joga a: Mindent vagy semmit! Ma azoké a palma, akik a bölcsesség Lelkére hallgatva azt kérdezik maguktól, ami körülményeink között mit lehet elérni? A tények szöszékére hallgatunk s nem a sérelmek és kívánalmak, alapelvek és elvont igazságok fejtegetéseire. Milyen helyzeti előnyök és hátrányok írják elő teendőinket? Milyen kényelmetlen valósággal kell számolnunk csodavárás nélkül? S a bölcsesség lelke ilyenkor rámutat a költői rendtelenségre, módszertelen, fegyelmezetlen mesékre és álmokra, amelyeket nem volna szabad végigálmódni, mert átálmodjuk az életünket s olyan okosok leszünk a végén, mint voltunk az elején. A Szentlélek nem engedi, hogy életérzéseink és életigényeink bebábozzák magukat bennünk és elpusztuljanak bölcsesség híján. A bölcsesség halálos ellensége a kapkodásnak és az elkéserevésnek, a tétlenségnek vagy a forradalmiságnak, a bölcsesség nem mond le egyetlen jogról se, de ki tudja várni mindennek az idejét. Ha válság idején a Szentlélek bölcsességét hívjuk segítségül, nem kell tavasz zuzmarától tartanunk vagy májusi fagytól. A Szentlélek szárnyán szállunk s így nehez időben is könnyű szívvel dolgozunk, mert hiszünk Isten igazában s ez ad mozgalmat és örömdetes merszet. A bölcsesség ajándéka világosítja fel agyunkat és erősíti akaratunkat és előlmi teljes kedélyvilágunkat. Ami általános nyugtalanságban nyugodtságot kölcsönöz, ami tespedésünkből kiment és tetteket vár, ami szemünket felvillantja éjsötétben is, ami tartja bennünk a lelket, az a Szentlélektől ránk származó bölcsesség. Ha sok a rendeznivaló, hát elrendezzük a bölcsesség nevében. Zavaros volt valami, hát tisztázzuk és nem leszünk félszegek, határozatlanok és tudni fogjuk, mitevők legyünk, mert velünk az Ur lelke, a bölcsesség lelke, a Szentlélek. Lesz magunkhoz való eszünk s kiesdekeljük a bölcseséget az emberiségnek is. „A népeket szeretted, kezében van minden szentje s kik lábához közelednek, tanításában részesülnek.” Deut. 33, 3. A bölcsesség lelke nem tör a népek vesztére s talál kiutat, ahol minden uttalannak is látszik. A oktalanság tüzvészsel dolgozik és üszköt hagy maga után, a bölcsesség épít és a lassan járj tovább érsz elve és tette alapján áll. Salamon bölcseséget kért és ez eleget volt egész ország kormányzására. Még mielőtt a történelem folyamán eljött volna a Bölcsesség lelke, Salamon már várta. Adj értelmes szívet, hogy meg tudjuk különböztetni a rosszat a jótól, hogy egyenes szívvel járjunk színed előtt és jövőnk biztosítva legyen. Várjuk, várva várjuk a bölcsesség lelkét, a Szentlelket. „De hol található a bölcsesség, és hol van

az értelem lelőhelye? Ember a hozzá vivő utat nem ismeri és nem lehet azt az élők földjén megtalálni. A mélység monda: Nincsen bennem. S a tenger így szól: Nincsen nálam! Nem lehet azt megszerzni színarannyal, nem lehet árát lemérni ezüstben, nem lehet hasonlítani India festett szöveteihez, sem a szárdonix drágakövéhez, sem a zafirhoz, nem ér fel vele sem arany sem üveg... Honnan jön tehát a bölcsesség? Igy vívódik Jób magával (28, 12—20.) Vagy ajándékképp megkapjuk a bölcseséget a Szentlélektől, vagy botorkálunk tovább bölcsesség híján, vak világtalant vezetve, mígnem végleg verembe esünk. Az erőszaktól, a tulajalomtól, saját eszünktől és saját erőnkől sokat várunk, a Bölcseségtől, a Szentlélektől többet, sokkal többet várunk, úgyszólván mindent.

Et Spiritum Sanctum tuum ne auferas a me. Zsolt. 50, 13. Szentlelket meg ne vond tőlem! Küldd el szívünkbe, értelmünk célkitűzéseire, küldd el kezünk segítségére, hogy ne csak tengődjünk, hanem centiméternyiről centiméternyire meghódítsuk azt a talpalatnyi teret, amelyen megállhatunk, azt a maroknyi falatot, amelyből megélünk, azt a kortynyi innivalót, amely a jobb jövőt munkálja, azt a lelkiületet, amely csakazértis él és él örökre. Szentlelket meg ne vond tőlem, meg ne vond tőlünk sose.

## Földalatti templomok és kolostorok

Berlin, május hó.

Néhány héttel ezelőtt két német régiségbúvár Kisázsia útazott, hogy az ország lakatlan magaslati vidékeit átkutaassa. A két tudós Nevszhevir és Gereme vidékén igen régi archeológiai leletekre bukkant. Az emberlelkezet óta lakatlan zord és sziklás vidéken olyan sziklába vésett épületeknek és helyiségeknek nyomaira bukkantak, amelyek alapján kétségtelenül megállapítható, hogy évezredekkel ezelőtt a területen igen magasfokú kultúra virágozhatott. Nem sziklába, vagy földbeásott egyszerű óskori lakásokról van szó, hanem művésziességek kékített, csodálatos színekkel és faragásokkal díszített kőoszlopokon álló, több lakrészt képező valóságos földalatti paloták ezek. Ezek mellett a több ezer éves múltú sziklalakások mellett találtak olyan földalatti építményeket is, amelyek a görög bizánci korból származnak. Valószínű, hogy egészen a kereszténység első évszázadaira visszanyúló korban ezen a területen olyan nép lakhatott, amely a sziklaépítés tudományát elődeiktől örökölhette s midőn ez a nép a keresztény hitre tért, építészét a kereszténység szellemében folytatta tovább. Ennek tulajdonítható, hogy a régi pogánykori kultúrára valló földalatti építmények mellett bizánci stílusban épített kápolnákat, templomokat, sőt kolostorokat is találhatunk, mindezeket sziklába véste, mélyen a föld alatt, ahová díszes oszlopsorok falfestményekkel ékesített, tágas bejáratok vezették el a látogatót. Az egyik ilyen földalatti templomban csodálatos frissességében maradtak fenn azok a falfestmények, amelyek úgyszólván az egész bibliai történetet kronológikus sorrendben ábrázolják. Egyrészt a klíma, másrészt pedig a kőzet anyaga tette lehetővé ezeknek a földalatti freskóknak fennmaradását. E földalatti templom különben teljesen a bizánci stílusnak megfelelően tagozódik. Mellékkápolnái, díszesen faragott kőpadjai bizánci stílusban készültek, sőt a templom bejáratánál látható az óriási keresztelő kút, nem messze tőle pedig a templomszolga lakása. A két tudós megtalálta bejáratát az egyik földalatti kolostornak is, amelynek celláiban még most is láthatók az egyszerű berendezésű tárgyak. Ezek a földalatti lakások csodálatosképpen szárazak és egészségesnek mondhatók. Ennek a vidéknek igen gyér számú török lakossága nagyrészt most is ilyen földalatti lakásokban lakik, nyilvánvaló jelül annak, hogy a hódító törökség ezen a vidéken megtanulta a meghódított néptől az „építkezésnek” ezt a sajátos módját.

### XII-ik PIUS pápa

#### Öszentsége

magasztos, lélekemelő beszédei, amelyeket pápai legatusi minőségében az eucharisztikus világkongresszuson elmondott, valamint a róla és magáról a kongresszusról készült több száz gyönyörű

mélynyomatu fénykép emelik az

### EUCCHARISZTIKUS EMLÉKALBUM

értékét, mely nemrég került Romániában forgalomba és amely megrendelhető az

### ECCLESIA könyvkereskedésben

Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 1

A díszes kiállítású album ára 420 lei, plus 30 lei portó.

A nagy érdeklődésre való tekintettel még ma adja fel megrendelését.

# A százeves Cézanne

Irtá: *Castana-Köszeghy Mária*

1839 január 19-én, száz évvel ezelőtt, kisfiú született a franciaországi Aix-en-Provence egyik derék kalaposmesterének házában.

Paul Cézanne, ez lett a neve.

Anyja, a szelídlelkű Madame Cézanne paszszív természetű nő volt. Szenvédélyesen gyűjtögette a régi provençei legendákat. Az apa ellenben maga volt a megtestesült józanág. — Korán keltek, — szokta mondani. — Így aztán minden reggel három kalappal többet adok el, mint a konkurrensom!

Ezzel a módszerrel Cézanne papa rövidesen úgy megszédítte magát, hogy a kalapok helyett a bankármesterség még jövedelmezőbb területére tért át. Fiával nagy álmaj voltak; vizsgálóbíróként belőle nevelni. A régi francia kisvárosban ilyenféle vágyaik voltak az apáknak.

✦

Paul Cézanne nem lett vizsgálóbíró. Festő lett belőle, nagy művész, a modern francia festészet egyik legjellegzetesebb úttörője.

Száz évvel ezelőtt még teljes diadalát ulti a romantizmus. Harmincöt esztendővel később robbant ki az impresszionizmus és indultak el hódító utjokra Monet és Pissarro.

Ma azonban egyre több okkal választják külön Cézanne művészetét az impresszionizmus irányaitól, bár ez az álláspont csak utóbbi időkben jutott érvényre.

Az aix-i mester egész festői egyénisége annyira különálló kortársainak felfogásától, a mód, ahogy a természetet kifejezi és megörökíti, annyira sajátos és elhatárolt, hogy tulajdonképpen csak nagyon kevés közösséget lehet felfedezni közöttük és Monet követői között. Míg az utóbbiak főcélja: megörökíteni mindazt, ami a természetben a legváltozósabb, a legmozgékonyabb, megfesteni a fényt és visszaadni a fény reflexeit — megörökíteni egy nap, egy óra, egyetlen másodperc felvillanó benyomásait —, Cézanne az első pillanattól fogva visszautasít minden fölösleges lyrizmust.

Neki nincs szüksége ilyen eszközökre, őt nem csábítja csalóka szívrávnokok mutatós vibrálása, komor ködtémák szürkeségén keresztül csillanó fények játéka. Cézanne egyenesen megveti mindazokat a lehetőségeket, melyek hatásossá, tezeztessé varázsolják a perc adottságait. Szándékosan megakadja fosztani műveit a fényhatások kellemességétől. Képeiben mindig csak a nyers valóságot fejezi ki és ez az erőfeszítés, az egyedül lényegesnek bemutatása távolította el őt lassankint az impresszionisták elveitől. Ismételt párizsi tartózkodások után újra meg újra visszatért szülőföldjére, ahol mindig a legboldogabb volt, ahonnan származnak azok a művei, melyeken ama kor könnyedén érvényesülő technikájával szemben a mély érzés, szent komolyság és minden oszillogást nélkülöző valódi nagyság ulti diadalát.

Aix-en-Provence nemcsak szülővárosa Cézanne-nak, — egész életének kerete marad. A szelíden mormoló szökőkútak és platánok árnyékában álmódú kisváros bűbájos környezete örökre megfogta a festő lelkét. Cézanne nem tartozott a sokat utazó festők közé. Míg Manet Spanyolországban keresett új benyomásokat és ment ki Algirba Renoir, a trópusokra Gauguin, — addig Cézanne egy hű és forró lélek atavisztikus szerelmével végleg megtelepedett Aix-en-Provence cyprusai, ezüstösen zöld olajfái, vörösfényű homokja és elvadult fenyőrengetegje között.

— Ha nem szeretném annyira szülőföldem sajátos természeti jellegét — írja 1896-ban Cézanne egy barátjának —, nem maradnék itt. De ha valaki itt született, a természet sehol sem lehet reá hatással többé!

✦

A kis Cézanne gyermekkorán itt folyt le tehát Aix-ben, nyárspolgári egyszerűségben, először a Saint-Joseph-zárda iskolájában, majd a Bourbon-lyceumban. Abban az osztályban, ahol Cézanne tanult, volt egy másik fiú, aki hamarosan megnyerte a zarkózott gyermek szívét. Ezt a szép barnahajú, villogó feketeszemű fiút Emile Zola-nak hívták.

A tízéves Cézanne és Zola elválhatatlan jópajtások lettek. Előbbi kitűnően értette a kémiát, utóbbi ellenben csak szórakozottan figyelt az előadásokra. Mindketten azonban egyforma érdeklődéssel hallgatták Pons úr, az irodalomtanár magyarázatait, akinek, mint Sainte-Beuve egykori titkárának, legnagyobb gyönyörűsége az volt, ha a hajdani „patron”-ról mesélhette anekdotáit. Az ifjú Cézanne azonban már ekkor is jobban sze-

rette a rajzolást minden irodalomnál és a családi ház falaira pingált szénrajzokon nem volt nehéz felismerni a környezet ismerős pontjait. Az egész familia lelkesült értük és Cézanne papa a legjobban.

Egy idő múlva azonban a bankár nyugtalanodni kezdett. Magisztrátus! — ez volt az ama és egyetlen célja a fiával. Egy szép napon aztán kitört a dráma atya és fiú között. Cézanne senior éppen akkor lepte meg Cézanne junior, amikor a kötelező jogi előadások helyett valahol kint festett a mezőn.

— Gyermekek! — kiáltott fel síri hangon az atya —, gondolj a jövőre! A géniusz éhenhal. Ha pénz van van mit enned!

E dörgő argumentum látszólag leszerelte az ifjú ambícióit. E naptól fogva azonban néma haború dőlt a bankár házában. Paul Cézanne tovább tanult Aix jogi fakultásán és irigyen olvastatta a vizsgákról kibukott Zola leveleit, aki immár Párizsból küldte áradozó beszámolóit a nagyvilágról.

Végre azonban Cézanne papa is beadta a derekát és saját maga vitte fel fiát Párizsba, ahol Zola már szállásról is gondoskodott a Quarter Latin egyik diákszallójában, a rue des Feuillantines girbe-gurba házai között.

Párizs! A fény városa! Párizs, — a nagy festői küzdelmek színtere! Salon!



Mert Cézanne legeleső ambíciója ez volt: bejutni a szalon kiállítói közé! Neki, a legonállóbb egyéniségnek, mindegyik között a legfüggetlenebbnek, nem volt más vágya — ott szerepelni a hivatalos gárda tagjai közt! Bár gyűlölte és megvetette az akkor divatos francia piktor sznobjait, mégis ott akart lenni közöttük, hogy ezzel mutassa meg a világnak (és talán az otthoniak-

## LAZ

Irtá: **FODOR VIOLA**

Rabláncra fűznek most a szőrnyű éjek.  
Órult zsolozsmát zsong a lázas agy.  
Vad árnyak jönek  
és egekbe nőnek  
meglopván létét térnek és időnek.

Futnék, de lábam vasmarkok szorítják.  
Sikoltanék, de torkom néma kürt.  
A szív zakatol  
s messze valahol  
megáll a perc. S a véghetetlen űrt

rémeknek árja népesíti be.  
Zuhanok, jajj, a kongó semmibe,  
s a borzadállyal,  
hideg halállal  
vivódom vadul, verejtékkel, jajjal...

Mig nesztelen — kemény falán az éjnek —  
parányi fénylő rést hasít a hajnal

nak is!), hogy végre érvényesül. Egyelőre azonban csalódik, — képeit visszautasítják. Az ifjú tombol méltatlankodásában. Dühös levéllel támadja meg Nieuwerkerkét, a Salon intendánsát, amire persze nem jön válasz.

— 1874. Óriási tömeg hullámszik Nadar műkereskedésében, a „Visszautasítottak” kiállításán itt jelentek meg először azok, akiket elkergettek a Salonból és akiknek a neve ma fogalom. Bazille, Monet, Sisley, Renoir, Mary Cassatt, Pissarro — és Paul Cézanne!

Még társai között is teljesen egyedül áll nézeteinek makacsságával, elveinek különlegességével. Egyedül van, nem értik meg. Negyven éves ekkor. Meghazasodik.

Meggyőződése nem változik. Érzí, hogy tud, hogy sokat tud és neki van igazsága.

— Én vagyok — mondja feleségének, — a legnagyobb festő Európában!

Madame Cézanne keserves mosolyog.

✦

Cézanne dolgozik. Virágokat fest, nagy csend-életeket, úgy gyurja a festéket, mint szobrász az agyagot. Izzad, liheg, vergődik az agyag fölött. Szörnyű aggodalmak gyöttrik, reszket arra a gondolatra, hogy esetleg nem tudná megvalósítani azt, amit megálmodott.

— Másképp kell ezt csinálni — mondja —, mint az impresszionisták. Meg kell formálni az anyagot, ki kell domborítani a színeket, — ez adja meg a színek teljességét!

Meggyőzi-e végre Cézanne papát ennyi kitarítás? Ugy látszik, igen, mert először egyezik bele abba, hogy modellt üljön a fiának. Az arckép a végtelenségig húzódik. Ez egyébként is szokása a piktornak. Jóbarátja és pártfogója, Ambroise Vollard, a műkereskedő, sokat mesélhetett erről. Száztizenöt ülésen át pózolt a boldogtalan mecénás, mint arkangyal, az elmerült festő előtt, egy ócska lánán, mely folyton ingadozott a lehetetlennél rozoga emelvényen. Egy vigyázatlan mozdulat és a modell lefordult. Cézanne ráförmedt:

— Ha valaki modellt, maradjon nyugton. Mukanni tilos!

Ambroise Vollard jól megértette. Soha nem mukkant többé.

Párizs általában sohasem volt Cézanne inyére. Mindig visszatért Aix-en-Provence-ba. Ezek a folytonos ide-oda cikázások okozták azt is, hogy seholsem volt Párizsban állandó műterme. Legelőször tizenhét évig költözösködött. Festett a Quarter Latinben, volt lakása Montmartre és Montparnasse legelőtérben sikátoraiiban, lakott a Szajnaparton és vásárcsarnok mögött, de legkedvesebb műterme az Ile de Saint-Louis-n volt, a Quai d'Anjou egyik öreg házában. Saint-Lazare és a Trinité is jólismerték a különö festőt, aki végül is megúnta Párizst és a művészkeréket, melyekkel semmi lelki közöséget nem érzett. Régi barátjától, Zolától is teljesen elhidegült, már ekkor. Egy napon nagy estélyt adott Zola. — Az író nem volt elragadtatva a portréért, melyet barátja festett róla és titokban orrolt is rá miatta. Megérkezik Cézanne a frakkos, estélyiruhás vendégek közé. Fullasztó a hőség.

— Vessük le a kabátot Emile! — monodja az aix-i mester és ingujjban falatozik egy karoszekében.

Felháborodott moraj. Zola dühös. Röstelkedik. A bosszú nem késik. Egyik regényében a L'Oeuvreben mindenki ráismer Cézannera Claude Lantier, a félbemaradt dilettáns alakjában.

Cézanne végleg megelégedi Párizst. Visszatér Aix-be. A Provence már vár reá.

✦

A festő úgy érzi, hogy végre megtalálja önmagát. Aix, a gyönyörű Aix végleg magához öleli csodálatos atmoszférájával, aranyló színeivel, káprázatos növényzetének kimeríthetetlen gazdagságával. Almodozva sétál az apai birtok, a Jas de Bouffan gesztenyefasora alatt, elkalandozik Sainte-Victoire hegyei felé, halászatot a festői Tholonet partján és dolgozik elvonatkozott boldogságban. Mily üresnek, mily hiábavalónak tűnik fel immár a természethez visszatért ember előtt Párizs és a nagyváros törtétee, Salon, ambíciók, hiúság vására! Valamj különös, elmélyült áhítattal keresi fel mindazokat a helyeket, ahol gyermekkorán óta ismer minden fát, minden kavicsot és kitaruló felkének nincsen más vágya, moint megörökíteni a szédületes provençei panorámát, megtalálni a formák szintézisét! Megvalósítani mindazt, amit egy életen át megálmodott!

Aix levegőjének kiegyensúlyozó hatása életmódjában is megnyilvánul. Nyugodtan él a Jas de Bouffan régi parkjának megbékítő harmóniájában. Festi boldogan az évezredes tölgyeket, a delfinekkal szegélyezett szökőkút köröslánjait. Új kedvvel fog arcképek festéséhez is. A szomszéd majorokban érdekes embertípusokat figyel meg, jellegzetes provençei parasztok vasárnapi kártyázgatását. Ebből az időből valók híres képei, a „Joueurs aux cartes” és a „Fumeurs.”

Néha, egy kis családi összejövetel után elvonul sógora birtokára, a festői Montbriand szépséges tájaira. Az Arc völgyének üde zöldje és a Tholonet partja új élmény számára és így bolyong

## Meleg, de nem nedves kézfogás

Az ember nyílt, őszinte karaktere már erőteljes, meleg kézfogásában nyilvánul meg. Kellemetlenül, sőt underitón hat a nedves kéz. Bárhol lép fel az izzadság, legyen az hónalj alatt, kezen, lábakon, stb. törekedni kell azonnal elejét venni, mert az izzadság nemcsak hogy társadalmi szempontból jelent defektust, de a hivatás gyakorlásában is gátlást jelent. A tiszta tejből előállított Hidro-Milkuderm krém, a bőrre kellemesen hűsítő hatással van, ezt nem ingerli, de a kellemetlen izzadság szagát azonnal eltávolítja. A leghíresebb orvosok dicsőítik a Hidro-Milkuderm krémet és elismerik, hogy izzadság ellen a bőr leghatásosabb orvossága.

el lassankint tovább, el egy más, elkülönült világba, ahol még színesebb a természet, még mélyebb az erdők varázsa.

Majd az országút fölött emelkedő óserégi Château Noir dűvöli el lelkét. Ide telepedik vásznai-val. Teljesen átadja magát a falusi életnek, visszavonult, csöndes öregúr lesz belőle, aki néha befordul a Café Clément kávéházába, hogy megigyon egy feketét öreg provençei nyárspolgárok társaságában. Kis házat vesz Aix-ben, a Rue Boulevardon, hová gyakran hívja meg barátait vasárnapi ebédekre. Nagyszabású kompozícióját, a világhírű Baigneuses-t, a Fürdő aszonyokat azonban egy másik, mindennél ideálisabb műteremben festi meg, a Lauves-hegyen épült festői házi-

kórában, ahonnan öreg szeme messzire ellát a Dél napfényben sütő régi városra, a megszámlálhatatlan vörös háztetőre és a kis templom vidáman csilingelő harangjaira.

Itt, a Lauves közelében festett a szabadban egy szép őszi délután. Ragyogott még a nap, amikor az öreg Cézanne elindult hazulról festőállványokkal. Hirtelen vihar tört ki és az öregember elszédülten bukott egy fa alá. Később egy arajjáró paraszt talált reá és eszméletlen állapotban vitte haza tejeskordélyán. Másnap tudógyulladás állapotát meg az orvos. 1906 október 22-én halt meg Paul Cézanne. Halála előtt még figyelmesen vizsgálta az ágy elé hozott legutolsó képét, — a befejezetlen festményt, mely előtt összeesett.

— Ugy látom, ha lassan is, de haladok!

✦

Haladtak az árak is. Cézanne az élő, 1874-ben még csak 15 — ird és mondd: tizenöt frankot kapott egy, a párizsi Salle Drouot-ban kiállított arcképet, mely Chailion de Foraint ábrázolta. 1932-ben Cézanne fia 1,500.000 frankért adott el egy csendéletet M. Barnesnek. És 1936-ban a híres „Kárvázók”-ért 2,500.000 frankot fizetett egy duogazdag amerikai.

Cézanne eltávozott. Művei azonban élnek, nőnek, névekednek értékben és jelentőségben. Az impresszionizmus régóta különvált útján tovább bukdácsolnak a követők, küzdenek és elpusztulnak meddő diadalok nyomán. Immár csak másolják az eszme gyöngöseit.

Cézanne művészete tovább él. Ma százéves lenne. Azonban kevés mai festő akad, aki lényében és termékenységében nála fiatalabb. Utolsó levele is csupa hév, akarat, — csupa ifjúság. — Dolgozom tovább makacsul, — látom már az Igéret földjét!

## Ballag már a vándiák...

Székelyudvarhely, május hó.

A régmúlt időkben, amikor még az érettségi vizsgálatokat mindenik középiskola a saját intézetében tartotta az évről-évre tartottak egyik hatóságos, lelkeket megmozgató, könnyes és sokáig emlegetett mozzanata a végzett ifjaknak az intézettől való elbúcsúzása szokott lenni. A búcsúzó beszédet társai nevében rendszerint az egyik jelesen érett ifjú mondotta, aki emlékeztetének filmjén még egyszer lepergett a nyolc hosszú esztendőnek küzdelmekkel teljes, de derűs, vidám mozzanatokban is gazdag eseményeit s végül elcsúszló hangon, könnybelábbadt szemmel megköszönte tanáraiknak nemes jóságát; kitartást és sikert kívánt a még ottmaradó ifjaknak s búcsúcsókot lehelte az édes Alma Maternek minden kövére, minden téglájára. A búcsúzó beszéd szavai még sokáig visszacsengtek a jelen voltak fülébe, akik a következő években is főképpen csak azért jöttek el, hogy újból tanulni legyenek a végzett ifjak megható búcsúzásának.

Napjainkban az évről-évre tartottak a műsorán az a mély pedagógiai jelentőségű szám hiányozni szokott, mert a végzett ifjak éppen az évről-évre idején verejtékeznek a legjobban, hogy fáradtságos munkájukra reágyék a babért, a bakkalaureátusnak, az érettséginek a megszerzésével. Azonban az újkori pedagógia megtalálta a módját, hogy a tanulók életében ez a fontos mozzanat ne maradjon el s a záróünnepen való elbúcsúzás helyébe a „ballagás” nevű házi ünnepet léptette. Ez abból áll, hogy az intézet nyolcadikos növendékei az utolsó tanítási napon ünnepelő ruhába öltöznek s a római katolikus középiskoláknál a reggeli szentmisén áldoznak és hálát adnak Istennek a nyolc hosszú esztendő sok-sok kegyelméért és áldásáért. A szentmise után megtartják az előadásokat s az utolsó óra befejezése után a csengő szavára az egész ifjúság a folyosóra vonul s ott két hosszú sorban helyezkedik el. A sorfal között megindulnak a búcsúzó diákok egyidejűleg az egész ifjúság ajkán felcsendül a „Ballag már a vén diák” dallama. Az ének hangjai mellett a sorfal csatlakozik a búcsúzó nyolcasokhoz, a kicsinyektől kezdve befelé indulva aként, hogy a vonuló vándiákok kísérete egyre növekedik. Amikor az udvarra, vagy a díszterembe értek és elhelyezkedtek, megkezdődik a búcsúzás. Először egyik végzett ifjú szól. Társai nevében búcsúzik az Alma Materől, az ifjúságtól és a tanári kartól. A búcsúzó szavakra elsőnek egy hetedik válaszol, majd pedig egy első virágcsokrocskát nyújt a távozónak. Az intézet részéről rendszerint az osztályfő, vallásos és az igazgató válaszol. A megható házi ünnepély befejezése után az egész ifjúság rázendít a „Ballag már a vén diák” következő versszakaira s ezeknek éneklése mellett kísérik ki az intézetből a távozókat, akiknek szemében az elválás szomorú-boldog könnyei csillognak.

Ezekben a napokban városunkban két ilyen ünnepély folyt le. Egyik a református tanítónőképző végzett növendékeinek a „kicsengetése”, a másik a római katolikus főgimnázium végzett ifjainak a „ballagása”. A képzős növendékek a már ismertetett módon a virágokkal díszített harang kongása mellett az udvarra vonultak, a főgimnázium tanulói pedig intézetük tornacsarnokába. A képzősöknél Boldizsár Emma VIII. o. t., a fiúknál pedig Pál László VIII. o. t. búcsúzott. A képzősöknél a még tovább tanuló növendékek nevében Fröhlich Margit VII. o. t., a fiúknál pedig Wenetsek Antal VII. o. t. válaszolt. Ifj. Nagy Sándor I. o. t. pedig a végzett ifjaknak egy-egy nefelejtiscsokrot nyújtott át. Mindkét intézetnél ezenkívül szavaltak egy-egy Reményik-verseket is. A főgimnáziumnál Khell István osztályfő és Szakáts Antal vallásos látta el utóvalóval a távozókat s Boga Lajos dr. igazgató áldást esdve rájuk, útnak bocsátotta őket.

Mindkét intézet növendékeinél még egyszer felcsendült a „Ballag már a vén diák” s ennek elhaló hangjai mellett a távozók szívükbe zárva szeretett Alma Materüket, könnyes szemekkel nekilágtak a bizonytalan jövő göröngyös útjainak.

Bíró Lajos

# KERESZTREJT VÉNY

20. (351.) szám.

Beküldte: Engli Vilmosné

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	11				12				
13	14	15			16			17	
18	19				20			21	
22				23	24	25			
26			27			28		29	
	30				31				
32	33		34		35			36	37
38		39	40				41		
42			43	44					
45		46		47	48			49	
	50				51			52	
53									

Beküldendő: Vizez. 1, 15, 46. Füg.: 1, 10, 19, 21, 24 és 29.

Beküldési határidő június 7.

### Függőleges sorok:

1 Dosztojevszkij regény címe. 11 Tropikus növény. 12 A nóta szerint „hamis”. 13 Folyadék. 15 Wallace regény címe. 17 Bibliai város. 18 Ismert gazdasági lap. 20 Hajrá keverve. 22 A darázs teszi. 23 Bibliai név. 25 Tiszta, idegen nyelven. 26 Zsöllyében van. 27 Német tudós vezetékneve, az antialkoholizmus nagy propagátora. 29 R. T. Y. 30 Sám. 31 Híres műlovar volt; fon. 32 Brassói Sport Club. 34 Mahatma... a nagy éhségzstrájkoló (fon). 36 Hunyadmegyei község. 38 Cigánynak mondják. 40 Román férfinév magánhangzó. 41 Két ígkötő. 42 Francia folyó neve. 44 Halkan mondog valamit. 45 Igevézződés. 46 Római költő. Constantában szobra van. 49 Nyakravaló másfél hangzó. 50 Ford.: a harag ellentéte, mindenki erre vágyik ma. 51 Női név becézve. 53 Mérnöki foglalkozás.

### Vízszintes sorok:

1 XVI. századbeli nagy magyar költő. 2 Biztatósó. 3: I. Késnek van. II. Délafrikai nép. 4 Magyar családnév. 5 Sérülés (ford.) 6 Nézem másfélhangzó. 7 Hét vezér egyike. 8 Szelid erdei állat szaglószerve. 9 Idegen helyeslés. 10 Elhunyt magyar író (a Szent hegy is az ő műve).

14 Ilyen szív is van. 16 XVIII. századbeli magyar író családneve: Metamorphosis Transsylvaniae című műve nagy értékkel bír. 17 Reformál. 19 Kiváló magyar író családneve. 21 Kiváló magyar író vezetékneve. 23 Világhírű magyar író; 1825—1904. 24 Kiváló erdélyi író családneve. 27 Szájban van. 28 Pénzünk. 33 Csók keverve. 35 Észak idegen nyelven. 37 Férfinév. 39 Nagyon régi, ford. 41 Német író és költő. Ek. hiba. 43 Ettél vala. 44 Latin birtokos névmás. 47 ...en, világhírű norvég drámaíró. 48 Fehérnemű. 50 Vallásrövidítés. 52 Betűt vet.

18. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vizez. 1 Kecskeméti harack. 10. Számolás. 31. Szeadi. 43. Lelemény. Függőleges sorok: 6. Mozart. 16. Usztat. 30 Dunaparti randevu.

Helyesen megfejtették: Gárdos Oly, Fodor Péter, Szimits Erzebet, Derzsy Zoltán, Engli Vilmosné, Gertheisz Antal, Vendler László, Lázár Béla.

A jutalomkönyvet Vendler László (Nagyváradi) nyerte. Elküldöttük.

Heszke Béla:

## Brüsszeli délután

Hat külföldi író, hat remekbe sikerült irodalmi portréját és egy izgalmasan érdekes élmény karcot tartalmaz ez a könyv, amely nem hiányozhat a művelt katolikus olvasókörönség asztaláról.

Ara: 40 lel.

# A piros pánthlika ára

(Elbeszélés)

Irta: Dévald László

Szappanos Mihály már nagyocskó gyerek volt. Olyan tizenöt-tizenhét éves, aki már adni is tud magára. Szereti a szép gunyát, fényesre kefél csizmát, pörgéskedő kalapot, amely mellé bokrévét is lehet hetykén odatűzni, ha nagyvásár van. A leányokat is kezdi már szemelgetni, igaz csak azért, mert így látja a nagyobbaktól; hát ha már ő is megnőtt, neki is így illik tenni. Belevetni a piruló leányarcokba, huncutságból megkarolni a karcsu, ringó derekakat és elvándorolni velük vasárnap délutánként a zöld kertben, vagy az erdőszélen az állomással szemben. Igaz, hogy még csak a leányok kisebbjeivel, akiknek még nem akadt nagyobb, idősebb legény, meg csak akkor ám, amikor Gergő bátya nem látja. Mert Gergő bátya apja helyett apja lett, amikor az még fiatalon elhalt és ott hagyta özvegyen szépséges asszonyát. Sokan jártak azután az özvegy után, aki a legmódosabb volt a faluban, de nem kellett annak senki. Mindent elvezetett ő egymaga, csak a gazdaságban lett egyedüli tanácsadója a vén Gergő bátya, aki olyan rokonfélének is számított ágról-végről, mert a többi rokonokkal nem voltak jóviszonyban egy hold földnyi kukoricás miatt, mely valami régi örökségből került a családra. Pereltek is érte. A férfi amíg élt, nem hagyta a maga jussát, hát az asszonya sem hagyhatta.

Vasárnap lévén, a legényke Mihály még nagyobb gondtal kezelte a csizmáját. Az érez alatt álló esővízes dzsazara tette fel a lábát, belenyomta a kefére a fekete kenőcsbe és buzgó szorgalommal jártatta végig a fényesedő lábbelien.

Mikor a másodikat is elharangozták a toronyban, a gazdasszony is kiszült a konyhába: — Ne koptasd már azt a csizmát, ugy is elég fényes, hanem indulj a misére egy-kettőre.

A legényecske azonban tovább buzgókodott a kefével és csak visszavetette a szót: — Megyek már édesanyám.

— De már indulj is.

Mihály elkészülődött és beköszönt a konyhába:

— Isten áldja meg anyámasszony.

— Várj csak — szolt ki utána az anyja. — Itt van neked is 50 lei, vedd a templomi perselybe. Így is adjunk halálát a Teremtőnek, hogy megsegítet bennünket azzal a perrel. Most már végképp mienk az a föld. Különben én sem fogok majd megelégedezni Szent Antaltól, hogy így pártunkat fogta.

Mihály megdörzsölte markában a pénzt és belesusztatta mellénye zsebébe. A kapuajtót a szokásos kis megemléssel húzta be maga után és nagy büszkélkedve megindult az utcán, le a templom felé. Az átkácsoros utcán az emberek legtöbbször a templomba igyekeztek. Ruhájukon, arcukon, szemükben a megelégedett ünnepnap pihentető nyugalma és tiszta önzéssége ült. Asszonyok, leányok citruba öltözve páváskodtak a vizsgáló férfiszemek előtt.

A Vöneri porta kapuján éppen akkor lépett ki egy leányka, amikor Mihály ott rakta a lépteit a csinos, fehérreemelt ház előtt. Ahogy megismerte, nekiiramadtak az összes vércsöppjei és mind a fejében, arcában, fülében kötöttek ki. Hogy miért, azt maga sem tudta, csak azt érezte, hogy mikor erre a leányra néz, akkor mindig hevesebben dobog a szíve és szeretne belecsipni! Rozálka egészséges pirtól majd kicsattanó tartalma arcába. Legényesen odalökte a köszönő szavakat:

— Szervus Rozálka.

Az ünnepiroklyás leányka haragos pattanással kapta fel a fejét.

— Nem mondtam-e már, hogy ne szólítson engem „te”-nek?! Nem vagyok én a maga menyasszonya.

Ahogy beszélt, felkapta a szemöldökét, amint a nővérétől látta, aki már eladósorban van. A szavait is úgy hangsúlyozta; lássa mindenki, hogy ő már nem kisleány.

Mihály kérdezte:

— A templomba?

— Oda.

— Misére?

— Oda.

— Délután meg előadás lesz az iskolában.

— Lesz.

— Holnap meg nagyvásár.

— Az.

Mihály csak nekimegcsodott:

— Az áldóját, de kurtán felelgetsz?!

— Már mondtam, hogy ne tegezzen.

A legényke dacoskodott:

— Ha így beszéltünk, amióta ismerjük egymást, miért nem jó ez így továbbra is?

— Mert én már megnőttem.

— Te? — nevelt Mihály és kihuzta magát, hogy a leányka a válláig sem ért fel.

— Nem lehet mindenki olyan nagy dromedár, mint maga — felelte az haragosan.

A fiú elhallgatott. Rosszul esett neki a dro-

medér szó, bár maga sem tudta mit jelent. Szótlanul haladtak egymás mellett. A leányka előbb semmibe sem vette a fiú haragját. Ő is duzzogott, de mikor az csak nem szólalt meg, vizsgálgatni kezdte a szeme szögletéből. Már bánta, hogy ki mondta azt a szót. Félt, hogy már a templomba érnek és itt majd elválnak az utjuk, hát csak elkerült a zöld kert alá és megszólalt.

— Szép lesz az előadás az iskolában.

Mihály rávetette a fejét:

— Szép.

— A nagyvásáron is sokan lesznek.

— Sokan.

— Csak az eső ne essen.

— Ne.

— Hogy szép idő lenne.

— Az.

— Mert ha esik, akkor sár lesz.

— Az.

Mihály már nem bírta tovább az egyszavas feleleteket, kitrucant belőle a szó, mint kitérő vulkánból a szétömlő lava.

— Már pedig, ha még szép idő is lesz, én akkor sem megyek ki a vásárra.

— Miért?

— Mert nincs miért kimenjek. Pedig lett volna. Akartam venni valamit.

— Mit akart?

— Hát szép piros pánthlikát a zsidónál, hajbafonós piros pánthlikát!

— Kinek akarta venni?

— Kinek? Még kérdés?... Hát neked Rozálka... de most már nem veszek!

Rozálka arca megkomorodott:

— Nekem akarta venni? És most miért nem veszel?

— Mert haragszom.

— Rám?

— Rád.

— Azért a dromedárért?

— Azért.

Rozálka hirtelen elnevette magát:

— Hiszen pénze sincsen!

Mihály újra felverte a fejét:

— Hogy nincsen-e? Hát idénéz!

Büszkén belenyult a mellénye zsebébe. Kihuzta az ötvenleiest. Megvillantotta a nap letűzött fényáradatában.

Rozálka tamáskodott:

— A magáé ez a pénz?

— Hát kié lenne másé?

— Honnan szerezte?

— Édesanyám adta.

— Magának?

Mihály lelkiismerete mintha megmozdult volna, amikor a hazudó szavakat kibökte, de az újabbakkal azonnal végtetett kétségkedésének:

— Nekem adta örömében, hogy megnyertük a pert a kukoricásért. Mient most már a föld.

Rozálka szepegett:

— És a pánthlika?

— Most már nem veszek.

— De hát én nem akartam bántani.

— És mégis?!

— Csak kijött a számon.

— Baj, baj, most már nincs pánthlika!

Rozálka elhallgatott. Okoskodó gyermekszíve sajogva fájt a pánthlika elvesztésén, de kis fejében engesztelő gondolatok kergetőztek. A színes pánthlika megcsábította benne az örök nőt. Félve, szemérmeskedve mondta ki a szavakat:

## ZSEBORA

E verssel járok kedvébe,  
Zsebembe dobban vig szíve.

Acélrugója egyre hajít;  
S dalol, dalol egy furcsa dalt:

Még ezt is, azt is tenni kell,  
Ha fát vagy is, menni kell.

Verejték, munka, vad robot,  
Percek verik a vad dobot.

Körül, körül még sok körön,  
Sok könnyhullás és sok öröm,

Ha késel is, csak perceket,  
de megpihenni nem lehet.

Ha botlik is a lomha láb:  
Rugód feszül... és hajít tovább!

Ember, ember, te furcsa óra,  
Vigyázz, vigyázz a mutatóra!

Lendül a Lélek szent rugója,  
Az égi Órás majd megóvja,

Hogy ne készen és ne siessen.  
Jóság zsebéből ki ne essen.

Akkor álljon meg csak csendbe,  
Hol nincs szükség az órarendre

...Tul az időtlen Végtelenbe...

DEZSÉNYI BELA

— Haragszik?  
— Haragszom.  
— Hátba megkövetném?  
— Engem.  
— Magát. Azt mondanám: Ne haragudj!

Mihály lelkem?!

— Azt mondanád?

— Azt.

— Nekem? Mihály lelkem?

— Azt.

— Akkor nem haragudnék, a pánthlikát is megvenném. Csak változtass a kérdésen. Ne úgy mond: Ne haragudj Mihály lelkem, hanem csak így: Ne haragudj, Mihály lelkem!

A leányka nekipirult, amint magában még habozott a szavakon, de csak lebillentette a kért az ajkáról:

— Hát... ne haragudj Mihály lelkem.

A legényke arcára hivalkodó öröm feszült. Nagyon boldognak érezte magát, akár a tündöklő nap sugarak, amelyek mosolyogva ugrádoztak a két csacska nagyot játszó gyermek körül.

Már ott álltak a templom ajtaja előtt.

— Hát nem haragszom — mondta Mihály. — Holnap megveszem a pánthlikát.

Rozálka előre ment a leányok padsoraiba, Mihály pedig felhúzódott a kórusra. Szeme mindjárt Rozálkát kereste. Csak onnan, fenntől látta, hogy milyen karcsu, vékonyka nyaka van Rozálkának és milyen fehér, ahogy fejét lehajtotta imádság közben. Megszégyelte magát, hogy ilyeneket gondol mise alatt. Hangos szóval fogott az énekbe, úgy hogy hangja szépen kicsengett a többiek közül. Gondolata ott járt a piros pánthlikán, meg az ötvenleiesen. Mit is tett most szerencsétlen fejjel?! Pánthlikát ígért. Pirost, hajbafonósat... Honnan veszi rá a pénzt, mert az az ötvenlei nem számít?! Ezt a perselybe kell tenni... Hát nem teszi oda! De ezzel megcsalja az édesanyját, sőt az Istent is, hiszen ez az ötven lei már az Istené lett abban a pillanatban, amikor az anyja a perselynek szánta.

Forró gondolatai még akkor is ott kergetőztek a fejében, amikor az öreg Szűcs bácsi, a sekrestyés megjelent a perselyel. Előbb az első padsorokat járta körül, majd a másodikat. Most fel- néz a kórusra. Ilyenkor szokták fentről ledobni a pénzt az öreg lábál elé... Szakács Pista le is vetett egy ötleiest. Szépen csengett a kövezen. Az öreg sekrestyés lehajolt érte. Beledobta a csengős perselybe és úgy mormogta:

— Isten fizesse meg.

Most kellene neki is ledobnia az ötvenleiest. Hogy felkapná mindenki a fejét az ötvenleies muzsikáló csengésére. Feltékinéne rá, hogy né Szappanos Mihály egy ötvenleiest ad az Istennek. Templom után róla beszélne mindenki legelőször. Már nyult is Mihály a pénz után, mikor Rozálka került a tekintete elé. A leányka piros pruszlikján hosszan fektült végig dús fekete hajának vastag fonata. Most fehér szallagot font bele. Milyen szép is... A pénzt kereső keze csak megállt egyszerre. Szűcs bácsi is már tovalépetett a kórus alól. El is kését a pénzzel — örvendezett titokban magában Mihály.

Vége volt a misének. Mindenki igyekezett kifelé. Mihály bűnös sompolygással ereszkedett le a kórus kopott lépcsőjén. Mellét valami súlyos nyomás ülte meg, szíve pedig csapódó kalapácsként vert, mikor a szenteltvíztartó mellett falbá- épített vaspersely előtt elment. Ide még bedobhatná az ötvenleiest. De mi akkor a pánthlikával? Mi lesz az ígérétevel? Csúfságba maradna!

Mikor odakint felébredt, úgy látta, hogy mindenki gyanakodva tekintet rá. Talán megsejtették vétkét? Miért néznek rá olyan kandi szemekkel?! Hirtelen erős sírás és remegés kezdte fojtogatni a torkát. Ugy érezte, hogy mindjárt elpityergi magát. Nem bírt ott állni tovább a tömegben. Megijedve sietett el. Átvágott a zöld kerten, végighaladt a lógón. Hogy fogja majd keresni Rozálka a templom előtt az emberek közt... Nem megy vissza. Egyedül kell maradnia titkával, míg újra meg nem nyugszik magában. De se- hogy sem akart lecsillapodni. Ugy érezte magát, mint a tolvaj, akit zsandárok üldöznek, nyomában vannak és mindjárt utól is érik.

Már a falu utolsó házal közt lépdelt. Azokat is elhagyta és csak közvetlen a falu végében elhuzódó Körös széles kőhidján állt meg. Ráhajolt a karfára és homlokát ráfektetette a hideg cementre. Ugy szipogott ott felnevedett szemekkel, mint egy kis óvodás gyerek. Gondolatai, mint a forrongó örvény, úgy kavargtak gyermekfejében, mikor egyszerre csak felegyenesedett, megfordult a falu felé és szaladva indult meg vissza.

A templom előtt már nem volt senki, csak az ajtaja állt kitarva. A nyitott ajtón szállongva huzódott ki a kellemes tömjénillat.

Mihály osonva lépett be a templomba. Le- csuklott fejjel, zajtalanul sietett a falbáépített perselyig. Mellénye zsebéből előkereste az ötvenleiest és a persely nyílásán becsusztatta a pénzt, a piros pánthlika árát.

— Ne haragudj rám Istenem! — fakadt fel a szó lelkéből és keresztet vetett.

A hosezu magas ablakon táncolva ugrádoztak be a nap sugarak. A földtáron a fakó, festett képen a keresztre feszített Krisztus mintha elmosolyodott volna és távolról pedig egy angyali kar gyöngé énekszava szűrődött volna át a légen.

# KÖNYV ÉS KULTÚRA

## Biróné Váró Éva versei

Hatvannégy oldalnyi szép kis könyv a Biróné Váró Éva verses gyűjteménye, mely mostanában jelent meg Kolozeváron „Tavaszból-nyárba” címmel. Szép kis könyv a belső tartalma szerint is. Aki most e méltató sorokat akarom írni, nem igen érzem szakmabeli hivatásomnak, hogy költői művekről mondjak bírálatot, mert csak ifjúkori méla emlékként él bennem a verselő művészet titkainak a sejtése. De talán éppen ezért szólalok meg, mert emlékeim hatása miatt jó és hűséges olvasó tudott lenni belőlem, ki a költői irányok és megnyilatkozások nemes versenyét szakmabeli elfogultság nélkül nézi, s csak eredményeik érzégyöngyeit látja meg bennük. Biróné Váró Éva verseiben sok ilyen érzégyöngy van, ami megérdemli, hogy a jó és hűséges olvasó is bizonyosságot tegyen mellettük.

Az egész kis versekötet együttvéve tulajdonképpen egy szép fehér életregény. Kezdeté ez: egy fiatal tanítónőnek a pályára lépése, a jövő nemzedékért való erős szívű munkavállalása, aztán e munkaközben az árvaságra jutás, ennek a eszomorúságában az urvacsorázó hit erejének a fölébredése.

„Próbálja meg az ember jól magát!  
Próbálja meg, ha nem hitetlen-e?  
Vagy nincs-e benne dac, keserűség?  
Gondolja meg s számoljon el vele.”

Az ilyen hívő lelkű megerősödés után jönnek a jövőre való életvágyat kereső nyugtalanságok és sejtések, a tavasz színeinek a forradalmi és lazítási. „Vádolom ezt a márciusot: igen sok vágybimbót kibont! Vádolom ezt a márciusot: igen sok vad, új szót kimond!... Én ezt a részeg márciusot bujtogatással vádolom.” Ugy dalol az ifjú költő. Aztán megjelenik a szerelem, de nem a megszokott lázként, hanem úgy, mint a végtelenbe sodródás vágya, az élet-titok keresésének a szárnybontása. „Csak aki tud repülni, csak az lehet a Másik.”

És a versek érző tanúsága mondja, hogy a „Másik” csakugyan megérkezett. Kis-fius tiszta homloku, s erről a homlokról a leány minden bánatot szeretne elsimitani. De azon a homlokon ott van a „kemény íve is az örök akaratnak”. És a lány szeretne lendítő kar lenni, hogy azt az akaratot millió tusával foglalkoztassa. Ám az a homlok gondolat-virágok síma mezője is. És a lány mondja: „Szeretnék élő nappal lenni, melyet ezek a virágok kívánnak.”

Ilyen lelki szerelemmel megy át a lány a tavaszból a nyárba, a boldog családi életbe. Az anyaság első megérzésekor lelke felujjongva üdvözlí az áldott pillanatok. „És én egy pillanatra megértettem, tudtam, hogy mi az örökkévalóság.” „És én egy pillanatra megértettem, megláttam azt, hogy mi a végtelenség”. És aztán megszületik az első kis gyerek, a kis fiu. Az ifjú anya így dalol:

„Mióta itt vagy édes kis fiam,  
fiatalon se vagyok fiatal,  
vereséget ezenvedek minden órán  
— és mégis enyém minden diadal:  
mert neked adtam át a kacagásom,  
lelkemből a fényt a tiedbe szürtem,  
s te mosolygysz ragyogón, gondtalan,  
míg így küzdök, lélekben megőszültem.  
És mégis, mégis én vagyok a győztes,  
rámnéznek mégis mind a csillagok,  
mert benned újra fénytelten élek,  
kicsi fiam, mert az anyád vagyok”.

Isten áldása elhozza a kis fiu után a kis leányt is a családba. Az édesanya csodát lát a mosolyában is, a könnyében is.

„Mí a mosoly,  
mely kicsi ajkán néha megjelen?  
Csoda.  
Áldott légy érte, Istenem!  
Mí a könny,  
mely azon a két kis égen felragyog?  
Csoda.  
Ó jaj, az oka én, csak én vagyok.”

Aztán vannak életgondjai is a kis családnak. A kis fiu tépdési a régi naptárt, ami az

őszentendő sok nehéz napjának volt tanúsága. Az ártatlan gyermekhez tépdési, szakítja a multat, a tegnapt.

„Erre talán az anyád könnye hullott,  
Máskra apád fáradt szeme nézett —  
S számoltuk ketten tehetetlenül,  
Hogy mihől főzők másnapra ebédet?...”

Mikor is lesz az élet nehézségeiről fogalma az ártatlan kis fiúnak. A szülők félve lesik az új évet, a kis fiu kacagva tekint előre s játéva tépi a komor lapokat. Az édesanya nézi, s feloldódik benne az életgond minden nehéz kérdésé így:

„Ahogy nézlek — eszembe jut az ige  
És Jézus szava bennem megremeg:  
„Senki se megy a mennyek országába,  
Ha olyan nem lesz, mint e kisgyerek.”

Minden életgond között is megmarad a kis család egymásért való szeretete, s az a barátságos kis szoba, melyet ők töltenek meg az életükkel. Az édesanya, a feleség a napi küzdés közt is látja férjének a két énjét: a kis fiut, ki elmaradtan hozzá jön megpihenni, s a férfit, ki

erős kézzel védi minden gonosztól kicsi aszozonyat.

„Két énel van, két különös világ  
S én áhítatos asszonzszemmel látom  
A végletek közt a harmoniát.”

Ez a szép fehér élettörténet folyik a Biróné Váró Éva verseiben. Sok minden van még bennük, amiről ezamat nem adtam. Meg van bennük az atöröklések tünődése is, hogy mi lesz a sorsa a gyermekeknek az ősök sorsának a továbbfolytatásaképpen. Az apa ősei kidől kopjafás szekely temetőben porladnak, életükben kérés tenyerük az eke szarvát nyomta s színes vadvirágként termett lelkükben a mese és a nóta, ugy adtak örökségül fiaiknak a föld szerelmét, a sziklás talajon is megkapaszkodó életerőt. Az anya ősei pedig a házsongárdi és szombatfalvi temetőben nyugozanak: régi urak, papok, professzorok. Az apán és anyán keresztül ezeknek az ősöknek a folytatása a kis család két gyermeke. Két lánczema a jelen s jövő között. A végtelenbe tovanyuló láncot Isten kovácsolta, s „ugy folytatódik, ahogy Ő akarja.”

Ime, a küzdő boldog élet megtalálása ezekben a versekben. Költészet, mely a tiszta szerelemből a családi élet melegségén át elérkezik a végtelenség meglátásába, s tanuságtétel arról, hogy nemcsak fölvetni lehet az életproblémákat, hanem meg is lehet oldani. És így megoldottan át is lehet élni Istenben való megnyugvással.

Sok jó és hűséges olvasót kívánunk még a Biróné Váró Éva szép kis verses könyvének!

Paál Árpád

## Pünkösdi köszöntés



Halló, Anyácskám! — Pünkösdi hajnalán  
kinn jártam én a messi réteken.  
Eltanultam a pacsirták dalát,  
hogy szebb legyen köszöntő-énelem

Csokorba szedtem száz színes virágot  
(Kelyhén csillognak fénylő gyöngyszemek,  
miket a hajnal harmatozott rájuk)  
s Pünkösdi reggelén elhoztam Neked!

(F. V.)

# Horváth Imre legújabb versei

## „Adj kertem több virágot“

A napokban látott napvilágot Horváth Imre harmadik versgyűjteménye „Adj kertem több virágot“ címen. A fiatal erdélyi költő érdekes arculata egyre tisztább és markánsabb éllel bontakozik ki verseiből. Színes jelzőkben, lírai csapongásokban tobzódó lény, melyet olykor a rímek könnyű és könnyed játéka is magával sodort, lehiggadt, letisztult, mint a nehéz és komoly borok. Egy-egy költeményének tömörsége, egyszerűsége s e költemények szilárd konstrukciója már klasszikusveretű versek átütőerejével hat. Szívemarkoló, lélegzetelállítóan nagyszerű pillanatai vannak költszetének s négy soros verseiben olykor végtelen perspektívákat sejt meg az olvasó s döbbsent csodálkozással eszmél rá életére és sorsára. Mint minden igazi és nagy költő fantáziáját, Horváth Imrét a végső okok, az élet és a halál rejtelmei, roppant problémái izgatják. A halottakról írja:

„En visszavárom őket,  
Ók várnak engemet?  
Ók vissza sohse jönnek,  
En biztos elmegyek!“

Es ezek a halál-motívumok lépten-nyomon felbukkannak verseiben:

„Borsongat a sok hullt papír,  
Nőnek a bús írások. —  
Hány hajszállal mélyült a str,  
Mint öntudatlan átok?“

Vagy az a másik költeménye, amelyből a „lappangó halál“ felénk ködlő lehetete árad:

„Es mindenütt akad  
egy fél falat kenyér: —  
s a lappangó halál  
e zugban is él.“

Örökké izzó, nyugtalan és ihletett szelleme azonban sohasem válik egyoldalúvá és nem merül ki ebben a meddőnek látszó témakörben. Költszetének színpompás virágoskertjében nemcsak a halál nehézsége, lilavirágai, de másfajta, élénkebb színű szirmok is dúsan virágoznak.

Azt írja egyik versében:

„Almodozva járok nappal  
és almatlanul éjjel:  
játsszom szörnyű szavakkal  
s vívódom semmisséggel.“

Es valóban, „szörnyű szavakkal“ játszik és „semmisségekkel“ vívódik olykor, de a „szörnyű szavak“, a nagy problémák sem kerestek, erőltetettek, ezek sem válnak soha nehézkessé a verseiben s a „semmisségek“ is komoly, mély értelmet, különös jelentőséget és tartalmat kapnak a Horváth Imre költszetében. Milyen „semmisségekről“ tud verseket írni ez a költő! A sétabotjáról például. De erről a sétabotról így ír és annyit tud írni négy szerény verssorban:

„Mást akart ő is, amikor kihajtott,  
mint büszke nád. Most öröm és rabom.  
Hogy hajnal tájban hazafelé tartok  
rározkadok — és megsimogatom.“

Azt hiszem — és egészen bizonyos, hogy igazam van — erről az árva sétabotról, háromszázhatvan oldalon keresztül sem lehetne többet és szebbet mondani!

Horváth Imre első verseskötetéről ezeken a hasábozon írtuk a legelső méltatást. Tárgyilag értékmegállapító kritika helyett, annak idején lelkes és lírai hangú írásban foglalkoztunk verseivel és jellegzetesen érdekes alakjával.

A XV. század lángszavú szerzetese,

### SAVONAROLA

ma is az igazság erejével ható, mély zengésű verseit fordította magyarra és gyűjtötte kötetbe

### PAKOCs KAROLY

Az irodalomtörténeti érdekességű kötet ára mindössze 30 Lei

val. Legelső verseiben is felszikkasztak az igazi tehetség villanó fényei, meleg sugarai s a dilettantizmus makacs és vad burjánzásában öröm volt felismerni hivatottságát, komoly tehetségét. Nem tévedtünk — és nem csalódtunk benne. Versei ma már komoly értékei az erdélyi magyar irodalomnak, tehetségét mindenütt elismerik és számontartják s költszetét-

## P. Lukács Mansvét missziós-beszédeinek gyűjteménye

Lapunk múlt vasárnap számában Lajos Balázs csikmadéfalvi missziós-plébános tollából közöltünk kitünő cikket P. Lukács Mansvétről abból az alkalomból, hogy a missziós atya sajtó alá rendezte beszédeit. Albert Vilmos csikszeredei tanár alábbi cikkében P. Lukács Mansvét könyvről közöl kimerítő ismertetést.

A kolozsvári Szent Bonaventura könyvnyomda „Kövess engem“ címen kiadta az Erdélyiszerte, de a határokon túl is jólismert ferences atyának, P. Lukács Mansvétnak, a kiváló népmisszionáriusnak remekbekerült missziós beszédeiből az első gyűjteményt. A csikmadéfalvi missziós plébános, Lajos Balázs, irt hozzá előszót, melyben „az Istenről nekünk alkalmas időben adott értékes kincsestárnak“ nevezi a könyvet. Valóban ez a kiadvány nemcsak pusztán egy új könyvet jelent a könyvpiacra, hanem a lelkek ügyét szolgáló nagyfontosságú jótékony eseményt. A könyv egy teljes missziós-hét anyagát öleli fel s elmélyed mindazon vallás-erkölcsi kérdésekben, amelyek közelről érdekli a nép, a munkásosztály, sőt az intelligencia életét is. Bátor kézzel tárja fel a népi és más társadalom tátonzó sebeit, azokat a szédítő erkölcsi örvényeket, melyek egyeseket s népeket elnyeléssel fenyegetnek. A népe égi és földi sorsáért aggódó missziós-lelkület megértő és együttérző szeretetével hozza a balzsamot az égő sebekre, hozza azokat a magasatos tanításokat, eszméket és érzelmeket, melyek segítségével ki lehet emelkedni az örvényekből s amelyeknek birtokában biztos léptekkel lehet elmenni a földi élet minden leselkedő vagy nyílt örvénye fölött.

Rendkívüli erővel bizonyítják ezek a megbeszélések a megdönthetetlen igazságot, hogy egy nép fennmaradásának, sőt — a mostoha körülmények között is — szellemi és anyagi előhaladásának legmélyebb gyökere és forrása a természetfölötti hit s az ebből fakadó bensőséges vallásos élet. Ebből az életből virágozik ki a tiszta erkölcs, amely nemcsak az állam talpköve és támasza, hanem legbiztosabb alapja és mozgatója a népek társadalmak, családok, egyének egyenes vonalú, nemeseszköös, emberhezemelt életének. Azért a következő címeken: Végcél, Istennel vagy Isten nélkül? A bűn, A halál, Utolsó ítélet, Mennyország, Pokol, Öltáriszenteség — megragadó módon kigyújtja a természet fölötti igazságok világító toronyát, hogy azoknak tiszta fényénél eligazodhasson és révbe juthasson az élet sötét utvezetőjében botorkáló ember.

Külön komoly szava van a szerzőnek a férfi- és leányifjúsághoz, szól a szentáldozás, szentmiserhallgatás csodás hatásairól, majd a családról, a házasságról, a keresztény család olvasmányairól (keresztény sajtó rendkívüli jelentősége és annak minden áldozattal való támogatása) — végül ódai lendülettel szárnyal, mikor a legnagyobb kincsről: a gyermekről, s a legönzetlenebb lényről: az édesanyjáról beszél.

Mansvét páter beszédei nem retorikai alkotások a szó szűkebb értelmében, de — mint egykor régen az egyházatyák beszédei — magasabb ihletű sugallott retorikának remekei. Eppen ezért érdemes egy pillantást vetni a beszédek mögé a szerzőre: egy acélos, kemény, de melegérszű egyéniség körvonalai bontakoznak ki a beszédek mögött. Valami gyújtó erővel árad belőlük az eszmék, s kivált az érzelmeik egész bősége és elsodródó hulláma. Az olvasó úgy érzi, mintha valami lávafolyam közelébe jutott volna, mely áttüzesítve maga körül mindent — ellenállhatatlan erővel ragadja magával. A missziós atyának a lelkekért égő tüze árad el bennük. A Temesvári Peibártok és Savonarolák heve lobog a beszédekben, de ez a tűz csak az életet meghénítő és eltorzító bűnöket akarja felperzselni, ellenben a Végtelen Irgalomtól tanult szerettel hajol le az elesett emberhez, hogy felemelje és megint krisztusi emberré tegye.

Ha tudjuk azt, hogy Mansvét páter 376 népmissziót tartott s alig van egyházközség Erdélyben, ahol meg ne fordult volna, akkor elképzel-

nek eredetisége új színt, új hangot jelent annak a néhány erdélyi költőnek az együttesében, aki méltán kiérdemli ezt az irodalmi rangot. Horváth Imre letisztult költszete s mindjobban leegyszerűsödő művészi eszközei legújabb kötetében megkapó erővel és tehetséggel bontakoznak ki. Színes és gazdag egyénisége kiteljesedett a mély értelmű, tömör verssorokban és csiszolt, gondos, de természetes könnyedséggel kezelt verstechnikája méltó foglalatot ad verseinek.

Az „Adj kertem több virágot“ című versgyűjtemény egy kiforrott költő tehetségének komoly irodalmi dokumentuma. (H)

hetjük azt a megmérhetetlen jótékony hatást, amelyet népünk erkölcsi s ezzel együtt anyagi életének fölemelésére gyakorolt. Hogy népünk a nehéz idők megpróbáltatásai között össze nem roskadt, hanem állta és állja a próbát, sőt sok helyen a hitbeli és gazdasági élet megkapó lendületével és elpusztíthatatlan őserőre valló alkotásokkal találkozunk: abban Mansvét páter missziós működésnek jelentékeny része van. Lehajolt ő a munkában görnyedő földműveshez és bányászhoz, elment a városok intelligenciájához, s elvitte mindenüvé az életharcban eltkkadt és kifáradt lelkeknek az örökkévalóság vigasztaló és boldogító üzenetét.

Nagyon jót tett vele, hogy ezt az üzenetet — amint az, az ő lelkében azokban az élő és égő beszédekben megszólalt — nemcsak a szivekbe, hanem könyvbe is beleírta. A szivek elporladnak, az ilyen könyvekbe letett lélek és szellem tovább él és hat.

Csikszereida.

Albert Vilmos.

Megrendelhető: A Hirnök és Katolikus Világ kiadóhivatala, Cluj, Strada Franciscanilor Nr. 1, ára 150 lei.

## Apcóhirdetések

### Lakás

szavanként 3 lei

#### Kiadó

butorozott szoba, egy pianino eladó vagy béreadó. Nagyvárad, Duca-utca 11. szám.

#### Kiadó

unius 1-re 1 egyszobás konyhás lakás. Nagyvárad, Str. Axente Sever 13. szám.

#### 2 szobás

utcai lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Sorbul 29. szám.

### Különféle

szavanként 3 lei

#### Nyarlók, üdülők

##### figyelmébe!

Nagyvárad szőlőhegyen lévő szép villa lakásban butorozott szobák, elsőrendű ellátással üdülő betegeknek is kiadók. Közeli megtehető a kiadóhivatalban.

#### 520 kvadrát

méter telek Nicolae Zsiga-u. 39. 220.000 leiert eladó. Erdéklődni Nagyvárad Calimannestilor 1. sz. Nilgesztelep.

#### Permetező

szakszerű javítását vállalom. Kölesön permetező kaphatók. — Szilvássy János Nagyvárad, Episcopul Radu 2. sz. Nagyhídó.

### Jó otthonra

talál kéttagu uricsládnál házi munkában segédkező szelid árva vagy félárva leány. Erdéklődni lehet Bogsch Bélánánál, — Nagyvárad, Str. Válcsele No. 1. alatt.

### Perzsaszönyeg,

(eredeti keleti minta, 2x3 méter) új állapotban, olcsón eladó. — Nagyvárad, Sft. Gheorghie-utca 7-a.

### Nyarlók figyelmébe!

Olcsó szobák kaphatók a félx-fürdői erdeszlakban. Ertekezni Paizs Jozsef erdesznel, Baia-Felix, jud. Bihor.

### Allást nyee

szavanként 2 lei

#### Pénztárkezelésben

jártas, románul tudó gépirónót fővezsek. — Cim a kiadóban.

### Német anyanyelvű

tanárnót, tanárt, vagy tanítónót keresek vidékre gyermek mellé, aki az elemi és alsóbb gimnázium tantárgyait német nyelven tanítani tudja. Nyárára egy-két hónapra szükséges, de amennyiben megfelelő esetleg állandóbb alkalmazásra is Ajánlatokhoz kérem oklevél, bizonyítvány és keresztlevél másolatot mellékelni, továbbá fizetési igényt megjelölni. Cim megtehető a kiadóhivatalban.

# LEGUJABB

## „Örömmel jöttem, hogy a székely nép körében töltssem a pünkösdi ünnepet“

**Hatalmas tömegek ünneplik a Székelyföldön Cassulo András pápai nunciust, a Szentszék követét. — Ünnepeles fogadtatás Csíkszeredán és a csíksomlyói kegytemplomnál. — Huszonötezer ember vett részt a körmeneten**

Csíksomlyó. Kiküldött tudósítónk telefonjelentése: Pénteken este nyolc óra után érkezett meg Cassulo András pápai nuncius Háromszék-megye felől, gépkocsijával, Csíkszeredára. Drimba József alezredes-megye főnök, Biró Ferenc főesperes társaságában Tusnád és Bikszád között a megye határán fogadták a Szentatya követét, aki titkára, valamint Boga Alajos egyházmegyei előadó, Dávid László egyetemi hitvánok és a balázsfalvi görögkatolikus püspökség egyik méltósága társaságában érkezett meg. A nuncius kíséretében volt még báró Szentkereszthy Béla, Gyárfás Elemér dr és Péter Antal brassói apát főesperes.

Cassulo András pápai nuncius a megye határán átült Drimba József megyefőnök gépkocsijába és együtt érkeztek meg Csíkszeredába.

A katolikus főgimnázium impozáns épülete előtt zajlott le az ünnepeles fogadtatás. Szász Gerő polgármester üdvözölte elsőnek a hatóságok részéről a pápa követét, majd Boga Alajos felső gimnáziumi tanuló mondott kedves, francianyelvű üdvözlőbeszédet. A főgimnázium tanulóinak éljenző sorfala között haladt tovább Cassulo András nuncius és a főgimnázium kapujában Márton Áron püspök fogadta a magas vendéget. A két főpásztor megölelte egymást. A főgimnázium kapuja alatt dr Csipak Lajos kanonok, szemináriumi régens üdvözölte a belépő pápai követet klasszikus latin nyelven.

— Szent ez a föld, — mondotta többek között, — amelyre most először lépett a Szentatya követe. Ezen a földön hitükért a katolikus hitért négy száz évvel ezelőtt vértüket ontották a székelyek.

Az üdvözlő beszédre a nuncius előbb latin, majd olasz nyelven válaszolt, amelyet Péter Antal tolmácsolott.

— Sokat hallottam a hithű székely népről, — mondotta — és éppen ezért örömmel vettem főpásztorok meghívását, hogy töltssem körötökben a pünkösdi ünnepeket. Már utközben megnyilvánult előttem a székely népek hitéhez való őszinte ragaszkodása. Az apró falvakban mint kis patakok áradtak felém a bizalomnak és ragaszkodásnak megnyilvánulásai. És mindezekből megsejtettem, hogy milyen lehet az a hely, ahonnan a székelyek ősi hitüket merítik.

A Szentatya követének beszéde után Márton Áron püspök, a tanári kar, az ifjúság és nagyszámú hívő részvételével vespere volt a főgimnázium kápolnájában. A vespere után a nuncius is résztvett.

A pápa követét Csíkszeredán dr Csipak Lajos kanonok-régens látja vendégül. A magas egyházi, polgári előkelőségek tiszteletére dr Csipak Lajos vacsorát adott a főgimnázium dísztermében. Az intézet ifjúságának énekkara Sarkadi Elek tanár vezetésével vacsora közben kedves szerenádokkal lepte meg a vendégeket, amelyért a nuncius azonnal elismerését fejezte ki.

„Ezen a híres és gyönyörű kegyhelyen mutatom be huszonöt éves püspöki misémet“ — mondotta a pápai nuncius

Szombat reggel Márton Áron püspök mondott szentmisét a gimnázium kápolnájában, majd tíz órára gépkocsin kihajtottak a magas vendégek a csíksomlyói kegytemplomhoz. Amerre a Szentatya követe, Márton Áron püspök és díszes kíséretük elhaladt, az utak mentén ezekre menő tömeg lepte el és melegen ünnepelte őket.

A csíksomlyói kegytemplom erre az alkalomra zsufolásig megtelt a búcsúsokkal. A katolikus ifjúság csak kötélkordonnal tudott annyi helyet biztosítani, hogy a nuncius és kísérete bevonulhasson a templomba és elég hely legyen a fényes főpásztori mise cselebrálására. A templomban a hi-

**Bérmálási és konfirmációi**  
ajándéktárgyak nagy választékban,  
olcsó árak mellett

**Hans Gierling**

órás és ékszerész

**Oradea, Str. Nic. Iorga 6**

Atalakitásokat és javításokat szakszerűn csinálók.

## Messzemenő hármass egyezményt javasol a Moszkvába küldött angol tervezet

**A választ úgy szövegezték meg, hogy a szovjet hozzájárulása esetén azt nyomban hármass szövetségi szerződésnek lehessen tekinteni**

Londonból jelentik: A pénteken Moszkvába küldött angol tervezetet az angol nagykövét és francia ügyvivő szombaton nyújtotta át közösen Molotovnak. A terv messzemenő háromoldali egyezményt javasol és egyes angol lapok már hármass szövetségnek kezdik nevezni. A terv főbb pontjai:

1. Anglia, Franciaország és Szovjet-Oroszország haladéktalan együttműködésben egyezik meg arra az esetre, ha bármelyiküket támadás érné Európában.

2. Az együttműködés önműködő, ha a szerződők bármelyike másik európai államnak adott szavatossága következtében háborúba keverednek.

3. Minden egyéb európai támadási cselekmény esetén, vagy ha a támadás veszélye közvetlenül fenyegetni látszik, a szerződő felek tanácskoznak egymással a teendő intézkedések fölött.

4. Az egyezmény kizárólag védelmi jellegű. Az egyezményben használt kifejezések az együttes biztonsági rendszerhez való visszatérésre emlékeztetnek, de abban térnek el a népszövetségi elvtől, hogy a kölcsönös segélynyújtás nem függ a Népszövetség határozatától.

5. A szerződő felek haladéktalanul lépéseket tesznek, hogy az egyezményt gyakorlati alapokra fektessék.

Londoni beavatott körök szerint a Moszkvában szombaton átnyújtott angol válaszjegyzék csak négy száz szóból áll. Az angol választ

vők ezrei között ott láttuk gróf Bethlen Györgyét, gróf Haller Istvánnét, dr Gyárfás Elemért, dr Paál Árpádot, lapunk főszerkesztőjét, dr Paál Gábort, báró Szentkereszthy Bélát, dr Kovács Károlyt és számos más közéleti előkelőséget.

A nunciust és a püspököt ötven főnyi paposság fogadta a templom ajtajában. Amikor Cassulo András pápai nuncius és Márton Áron püspök belépett az ősi kegytemplom ajtaján, a hívek ezrei lelkes éljenzésbe törtek ki. Az ifjúsági énekkar az „Ecce Sacerdos Magnus“-t intonálta. Ezután a Szentatya követe a sekrestyébe vonult.

Páter Lukács Mansvét, a neves hitvánok lépett a szószékre és mondott szentbeszédet. Az egyház tekintélyének szükségességéről beszélt, majd kifejtette, hogy miért kell papjainkat megbecsülnünk. Páter Lukács Mansvét beszéde lenyűgöző hatással volt a körülbelül 3000 főnyi hallgatóságra. A szentbeszéd után kezdetét vette a főpásztori szentmise, amelyhez hasonló még nem látott az ötszáz éves ősi csíksomlyói kegytemplom.

Ötven pap segédkezett az ünnepi misét pontifikáló nunciushoz.

Szentmise végeztével Márton Áron püspök lépett a szószékre. A pápai áldás jelentőségéről beszélt, majd előbb latinul, azután magyarul hivatalosan is üdvözölte a 25 éves püspöki jubileumát ültő pápai követet. A nuncius annyira meghatódott Márton Áron püspök közvetlen, meleg üdvözlő szavain, hogy percekig könnyezett. Könyves szemmel, meghatódott hangon köszöntötte meg Márton Áron püspök üdvözlését és azt, hogy meghívta őt a székely katolikusok közé.

— Ez az ünnep alkalomul szolgál nekem arra, — mondotta, — hogy 25 éves püspöki misémet ezen a híres és gyönyörű kegyhelyen Mária tiszteletére mutassam be. Ezelőtt 25 évvel Florenceben ugyancsak Mária oltára előtt mutattam be első püspöki misémet.

Cassulo András pápai követ ezután pápai áldásban részesítette a híveket, és ezzel az ünnepeles szentmise véget ért. A vendégeket Csíksomlyón páter Szócs Dénes házfőnök látta vendégül.

Az ünnepeles fényét emelte, hogy napokon át tartó esőzések után szombaton délelőtt kiderült az ég s így a fogadtatás és a felvonulások zavartalan külsőségek között folyhattak le.

Délután hatalmas körmenet volt 25 ezer ember részvételével.

Albert István

úgy szövegezték meg, hogy az esetben, ha a Szovjet hozzájárul a tervhez, azt mingyárt az angol-francia-szovjet szövetségi szerződésnek lehessen tekinteni.

Londonban egyébként erősen tartja magát a hír, hogy Vorosilov tábornagy, szovjet hadügyi népbiztos tényleg meghívták az angol hadgyakorlatokra. Rydz-Smigly lengyel tábornagy angolai útjának híret hivatalosan nem erősítették meg, de Kasprziczky lengyel hadügyminisztert Londonba várják. Lehetséges, hogy Vorosilov és Kasprziczky egyszerre érkezik Angliába.

Párizsból jelentik: Francia politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy Bonnet külügyminiszter pénteken fogadta Titulescut. A Petit Journal úgy értesül, hogy Titulescu a napokban visszatér Bucurestibe, mert az uralkodó őt akarja megbízni a Moszkva és Bucuresti között kiéptendő közeledés előkészítésével.

**Sztalin átalakítja kormányát és a nemrég kinevezett külügyi népbiztos távozik helyéről**

Párizsból jelentik: A Figaro moszkvai jelentése szerint a szovjet-fővárosban úgy tudják, hogy Sztalin rövidesen átalakítja kormányát és Molotov, a nemrég kinevezett külügyi népbiztos távozik helyéről. Utódáról még nem tesznek említést. A népbiztosok tanácsának elnökévé vagy Mihojant, Sztalin közvetlen munkatársát, vagy Zdanov északnyugat-oroszországi kormányzó nevezik ki.